W Syrobě.

To gest

o Potracowánj milých Přá-
tel, Ochránců a Dobrodin-
ců. Co a gak zakostná gest ta Přj-
hoda? Odkud a proč přicházj? co
wnj činiti, a čjm se těssiti? y gak se k
smutným a osyřalým chowati
náležj?

Spisek.

Pro potřebu přjtomných za-
kostných časů z Božjho Slo-
wa sebraný

Léta Páně 1624.
a Léta MDCXXXIV.
w čas rány Božj morowé,
w Lesně Polském wytisstěný.

Deset tomu let gě, Čtenáři laska-
wý, gak tato o Sprobě přemyssło-
wánj na papjr vwedená byla: a to
přjčinau welikého počtu w Náro-
du nassem tehdáž pod ostřenjm
lkagjcých a vpjcých. Nebo Pán
Bůh netolliko skrze Wálku žalo-
stnau, ale také y skrze morowé po
mjstech, až y na Morawě dopusstě-
né powětřj, porážku nemalau vči-
nil, w kteréž y gá Mãželky a djtek
swých, y giných některých přátel,
krewnjch y přjbuzných, y laska-
wých dobrodinců, žalostně pozbu-
da, těžkostj a tesknostj naplněné sr-
dce wsobě sem nosyl. Ale na-
dewssecko těžšj bylo to Božj nás
a wlastj nassj a Cýrkwe w nj, gako
opusstěnj a ostřenj, w němžto wsse-
chněm Cýrkwjm Ewangelitským
w Čechách a w Morawě gegich.

wěrnj Zpráwcowé, aj také mno-
hým poddaným gegjch Ewange-
litské Wrchnosti, gako zase Wr-
chnostem negedněm gegjch milj
poddanj, a Služebnjkům Božjm,
gegjch Cýrkwe odgaty byly. Od-
kudž mnoho pláčů, naříkánj, a tru-
chliwého ku Pánu Bohu wzdy-
chánj, od mnohých těžce vtiſſtě-
ných a ſaužených pocházelo.
Wtom tedy žaloſtiněm způſobu
gá potěſſenj platného hledage,
dal ſem ſe w přemyſſlowánj podlé
Pjſem Swatých, Co ſe pak to dě-
ge? Takéli ſe gindy tak žaloſtné
wěcy při těch kdož Božjmi byli,
dályě a k gakému pak cýli to Bůh
činj, že s námi tak zacházýa co wjc
toho ſe myſli naſkýtalo. Což ſem
také pérо vchytiw poznamenal, a
ztoho přjtomný tento Traktátjk

wzrostl. Kterýž se nynj, když Bůh po rozptýlenj nás do cyzých kragin, ty týž gesstě nás třjbj, a smutnau Syrobu na negednyj gesstě předce (gako ted roku tohoto na nás zde bydljcý skrze připusstěnau Morowau ránu) vwodj, na wssetko dáwá, zdaby komu w geho osyřenj, a gakémkoli zármutku, ku potěssenj, poučenj, napomenuti, wýstraze, prospěti co mohl. Ktemuž pomocy swé udělitj rač prawý tě a gedinýj smutných Potěssitel a wdow ochrance, a Syrotku Otec, Bůh nás požehnaný na wěky wěků Amen.

Regiſtřjk Žalmů Swatých oſobám oſyřelým a w truchloſti poſtaweným k zpjwánj přjpadných.

Žalm. XVII. XXIII. XXV. XXVI. XXVII. XXXI. XXXII. XXXIV. XLI. XLII. XLIX. LI. LVI. LXII. LXVIII. LXXI. LXXVII. LXXXVI. LXXXVIII. XC. XCIV. CII. CIII. CVII. CXXI. CXXIII. CXXX. CXXXI. CXXXIX. CXLII. CXLV. CXLVI.

Co a gak těžká wěc gest Syroba?

Wssecko to nač sobě gakýmkoli spusobē lidé w Swětě potěssenj zakládagj, tu má powahu, že y radost s sebau y žalost přinássj. Radost, dokud se vžjwati dáwá: Žalost, když odcházý. Nebo poněwadž na zemi nic wěčného nenj, než wssecko gedno za druhým gde a mjgj, nemůže také žádné zdegssj potěssenj stálé býti, byť y dlauhé bylo. Ale ani dlauhé býti, nemůže, pro přjlissnau wssech wěcý kwrtkost, a prudké gedné každé z nich k cýli dobjhánj. Mezy takowými nestálými potěssenjmi, gest y to, kteréž z milých na Swětě Přátel wyplýwá: Proto že milj gsau, a wssak smrtedlnj gsau. Přjtel zagisté wěrný a milý, gest wzácný a drahý Klénot, gakž otom těmito slowy Syrach Mudřec wyswědčil: Přjtel wěrný gest obrana mocná, kdož geg nalézá, nalézá

 poklad

poklad. Přjtele wěrného nenj smě-ny, a nenj wáhy vsslechtilosti geho. Přjtel wěrný gest Lékařstwj žiwota: kdež se bogj Pána nacházý geg; Syr: 6. 14. Kdež čtykmi zwlásstnjmi tytuli wěrného Přátelstwa vžitečnost wy-gádřik; totiž, že Člowěku gsau Obranau, Pokladem, Vssechtilostj, a Lé-kařstwjm žiwota.

Mnoho tu, a wssak prawdiwě po-wědjno gt. Powědjno prawjm wssec-ko co se powědjti mohlo: proto žeř wezdegssjmu žiwotu mčeho wjc nad to čtwero nenj potřebj. Kdo má bohatý poklad, nebogj se chudoby: Kdo wěrné Ochránce, nebogj se ná-sylj a bezprawj: Kdo gisté a zkusse-né lékařstwj, y z neduhu sobě, když se mu přihodj, spomocy může: Kdo nále-žitau swau vsslechtilost a okrasu má, má z toho poctiwost a slávu, y lásku a milost. Přátelé pak wěrnj za wssecko to nám stogj, gestliže gimi za-opatřenj gsme. Nebo to předně gest okrasa a pochwala Člowěka, Přátel

mno

mnoho mjti: Přjgdeli Nebezpečenstwj gaké, gest se kdo o člowěka vgjti a zasaditi: Přjgdeli nauze, gest kdo půgčiti, založiti, dáti, co potřebj: Přjgdeli nemoc, gest kdo opatřiti, a poslaužiti.

A poněwadž dobrá mysl půl zdrawj: zgegich pak oprawdowé knám láſky a milé snámi přebywánj, nemůž než potěssená mysl býti/to samo gako lékařſtwjm gest žiwota. Odkudž Cicero řekl: Ani nám Ohně, ani Wody, ani Powětřj tak často nenj potřebj gako Přátel. A Xenophon, Přjtel(pry)gest žádostiwé gméno, vtočiſſtě před neſſtěſtim, ſtálé odpočinutj, a winſſowánj hodné potěſſenj.

Slowe pak Přjtel, negen ten, kdož knám přiwtělen gest; to gest, do gedné a též snámi krewnosti a přibuzenſtwj náležj, a gako čáſtka gest při těle naſſem/(gako gſau Rodičowé a djtky, Bratřj a Seſtry, Stregcowé a Tety, Manželé, Sſwagrowé etc): ale také každý kdož nám vřege; od toho

přiti neb přáti, Přjtel, a Přátelé, se gmenuge, a gmenugj; gako gsau, Ochrancowé, Dobrodincowé, a Towaryssi wěrnj. Wssickni ti gsau Přátelé nassi: to gest Obrana násse, Poklad náš, Vsslechtilost násse, a Lékářstwj žiwota nassého.

Sstěmi takowými Přátely když se trefj, že někoho buď Smrt, neb giná Přjhoda rozlauči, a on gich zbawen býwá, takowý člowěk syrý, a neb osyřalý a osamělý, se gmenuge a nazýwá. A podlé toho Syroba, a neb Osyřenj, giného nic nenj, než ney bližssjch, neypotřebněgssjch, neywěrněgssjch, a neymilegssjch Přátel potracenj, a služby y pomocy gegich, a odtud wypłýwagicýho potěssenj zbawenj.

Kterýž způsob žiwota že bjdný gt, leč ten new, kdož a neb nezkusyl, a neb rozumu k rozwáženj té wěcy nemá. Gakož zagisté kdož Přátely dobře zaopatřen gest, má Obranu, Poklad, Okrasu, a Lékařstwj žiwota: tak

tde

kdo prawě osyrałý gest, zbawen gest obrany, pokladu, okrasy, a lékařstwj. swého: Předně zagisté Syroba přináſſj zármutek, teſknoſt, a boleſt ſrdce: proto že gak w ginych ſſtráčách, tak neywjce tuto prawé geſt Plautowo promluwenj, Ze my lidé teprwáž teprw ſwým dobrým wěcem rozumjme, když co ſme měli, ſtraceno bywá. A wprawdě, když Člowěk dobrého Přjtele ſtratj, teprw mu to oby čegně, co na něm měl, a co s njm ſtratil, na myſl gde: odkudž taužení, teſknoſt, ſwjránj, pláč a nařjkánj, zaléwánj očj ſlzami, a ſrdce krwj, prahnutj a ſwadnutj koſtj, pocházý, že Člowěk mrtwau těmiř w žiwém těle duſſi noſý. Tu by mnohý rád přemilého Přjtele zaſe na Bohu wyprosyl, rád wſſemi Poklady ſwými wyplatil rád wſſemi ſwými nehty zhrobu wydrápal, kdyby ſe ſtáti mohlo. Ale čjm kto méně naděge gt, tjm ſe wjce teſknoſt a žaloſt w ſrdcy rozmáhá. Zkuſyli toho Apoſſtolé, Pána ſwého ſtratiwſſe:
 mezy

mezy nimiž po tři dny nic nebyło giného než kwjlenj, a pláč (Mar 16. v. 10.)

Ktomu potkáwagj se často lidé osyřalj s posměchem lidj neważnych: kteřjž gim zámutku a nesstěstj přegjc nad nimi plésagj.

Třetj, obyčegně také potkáwagj se sſſkodami, tjm y ginym spůsobem. Nebo Člowěk osyřalý, gest gako zahrada s rozbořenau hradbau, do njž kdo chce wcházý a stromy otłauká. A neb gakž se wůbec wPřjslowj řjká gako hrách v cesty, kteryž každý mjmo gdaucý sſſkube: A neb gako Onuce, onjž každý otjrá nohu. Přicházýli po třeba gaká, nemá vtočisstě žádného; žádného kymby se honosyl; žádného kymby se obweselił: smutno mu a pusto wſſudy. Protož Pjsmo dj; Běda samotnému: Nebo kdyżby padł, nemá kdoby ho pozdwihł (Eccl. 4. v. 10).

Odkud Syroba pocházý?

Mýwagj pak lidé Přátel swých rozličnými Přjhodami zbawowáni: Neynobyčegněgssj wěc gest, že Smrt práwa swého k lidem vžjwagjc, a nic na to, gestli kdo čj Přjtel, a záležjli na něm komu, nehledjc, na koho přjgde dáwj, a preč wkáčj. Některým lidem Dábel Přátely mořj: gako Sáře Sedm ženichů vdáwil, než se snj sessli (Tob. 3. 8.) Některé Hrom bige: gako, Aronowi Kněžy dwa Synny oheň s Nebe spálil. (3 Mog. 10. 2.) Některj Zeměťřesenjm neb obořenjm domu, se zahýbagj: gako Jobowi djtky geho (Job 1. 19.) Některj hynau w bitwách: gako Jozyáš pobožný, a poddaným welmi vžitečný Král; (4 Kral. 23.) Některj se Katum wruce dostáwagj, swých po sobě negen w syrobě, ale y hanbě před Swětem zanechácwagjce. Tak Amazyáš Král Judský, pro Rebellij některé odkliditi dal w, Synny gegich při žiwo-

žiwotu zanechal.(4 Král.14.5.) Tak ona Matka na hrozné Synů swých muky a smrt pro Náboženstwj, djwa ti se musela 3.Mach.7. Některj skrze Wrahy k hrobu přicházegj: gako Adam a Ewa skrze Kaina(1 Mog: 4.) Některj skrze swých od zwěři roztrhánj, neb v Wodách ztopenj, neb giných nezčislných přjhodami, w hrobu wpadagj. Nebo gak se wyhnauti newmj Ryba sýti, a Pták osydlu, tak neznã člowěk žádný, kde geg a neb Přjtele geho nesstěstj, a přjhoda čeká (Eccl. 9.12.) By kdo zlattem a střjbrem, a neb také wlastnjm žiwotem od smrti chtěl wykaupiti Bratra a Přjtele swého, nemůž (Žalm 49.8.) Nebo nenj člowěka kterýžby moc měl nad žiwotem, aby zadržel dussi swau neb někčj, aniž gest zbraň gaké wtom bogi, aniž wj kdy geg to potká (Eccl. 8. v. 8.)

A protož ach gak bjdná gest negistota wezdegssj° žiwota! gak statkem,

krá

krásau, zdrawjm, tak ani Přítelem wěrným, žádné hodiny, žádný bezpečen není. Dnes hognost mage Přátel, zytra žádného můžeš nemjti.
Dnes otočený Towaryšstwem a potěssenau družinau, zytra gako pustý ták budeš, aneb gakž Pjsmo mluwj gako osamělý Wrabec na střesse, a neb Weyr na paussti (Žalm 102. 7. 8.) Aniž zase Přátel kteréžs stratil čekati mužeš, proto že se žádný na wěky newrátj, by ty wjce po njch taužil, teskliwil, plakal. Nebo gakož Oblak hyne a mizý, tak ten kterýž sstupuge do hrobu newystaupj zase, aniž se opět nawrátj do domu swého, aniž ho wjce pozná mjsto geho: (Job 7. 9. 10.) O stromu zagisté by y podťat byl, býwá naděge, že se zase wypučj a zroste: ale člowěk když lehne nevstáwá zase dokudž Nebe stáwá (Job 14. 7.) Bjdná wěc, že to což tak žalostné gt,

gednau ſe přihodě, odeſtati ſe žádným
wymyſſleným zpuſobem nemůže, tak
ſe ſnadně nám lidem, a to leda přiho
dau, přiházý. Awſſak, ne žeby ty při-
hody gak ſamy chtěgj přicházely: ale
gak ge wſſecky předjwně řjdicý Bůh
vwodj. On ſám geſt kterýž vwodj
Syrobu, on ſám vpřjmého y bezbož-
ného zahlazuge. Nebo geſtliže on to°
nečinj, kdož giný? (Job 9.22.24. W
geho ruce gě duſſe wſſeliké° žiwoč-
ícha a Duch každého těla lidſké°:
Job 12.10. On každému wyměřu
ge dny ge°, a počet Měſýců, a klade
cýle, gichž by nepřekračowali Job.
14.5.) A ſtjrage gedno° každého řjká:
Nawraťte ſe zaſe Synowé lidſſtj
(Žal. 90.3.) Pozuſtalj pak kwělte a
plačte. A protož, gakož Bůh wěrných
Přátel dárce geſt, tak zaſe když od-
gati býwagj, on, a žádný giný, ge od
gjmá, ceſty ſobě kromu, gaké ſe mu
kdy widj, obhljdna a wyměře.

Kap.

Proč Pán Bůh Syrobu dopaussti?

Prawé gest to: Bůh a přiroze nj nic daremně nečinj. Ale prawé gest také, že my lidé ne wždycky a ne wssudy přjčinám Božjm, Proč on co činj, rozumjme, gako y tuto. Něco wssak z Božjho slowa předce se domyslime.

Předně pak, chce tomu ne wyhnute dlný smrtedlnosti lidské Zákon, aby gedni od druhých mřeli: anjž to gi-nak býti můž. Gak list zelený na stromě hustém, geden prssj, a druhý se pučj: tak co se z těla a krwe rodj, gedno skonáwa, druhé se plodj (Syr. 14. 19.) Nebo gednau gest uloženo wssechněm umřjti (Zid. 9. 27.) Kterýž vsudek poněwadž we-tegný gest wsselikému tělu, nemůž to žádného w Swětě minauti. Mně dnes, tobě zytra (Syr. 38. 23)

Bud kdo komu Přjtelem neb Nepřj telem, plač kdo pokom neb se směg; nic tu neplatj: komu přissel čas geho gdi předce tam, odkudž se newrá- tjō zase (Job 10. 21.)

Mjmo to pak mjwá Pán Bůh zwlásstnj swé ty y ty přjčiny, Proč některé syrobau nawsstěwuge. Ně koho, aby na swau smrtedlnost pama towati se naučil. Nebo ačkoli Přj- kladowé smrtedlnosti každý den w Swětě před očima býwagi, a wssak dokud gjnj toliko mrau, bláznjwá mysl nássе za wěc gakausy cyzý, a což bě nehrubě přináležegjcý, sobě to po- kládá: ale když smrt blíže se přitočje od boku nám neb od srdce, někoho odtrhne, tu teprw trnauti, a wyrozu- mjwati začjnáme, že y my w rodu na ssem smrtedlnj gsme, a že y sami když tedyž trefjenj budeme, před očima se nám to maluge. Tak Mogžjš když mu na paussti wssecken geho lid, a mezy nimi y Přátele, Strégcowé,

Bra

Bratři, a Synowé geho, zemřeli: te-
prw neglépe, gak bjdný gest ten smr-
tedlný lidský žiwot, přemyšlowati za-
čal, a otom Zalm 90. složil: hörliwě
Boha, aby ho naučil počjtati dnů
swých, aby Maudrost vwoditi
mohl w swé srdce, žádage. (v. 12)
Tak Dawid, když mu Syn vmřel,
že za njm půgde sobě připomenul. (2
Král 12.23.)

Někdy, že sobě Přátel swých od
Boha daných newážjme, beře ge P.
Bůh zase. Tak hrozyl Geruza-
lémským že gim pro newděčnost a ne
wážení sobě dobrodinj Božských,
wssecky neypotřebněgssj lidi zodgjmá,
(Izai:3.1.2.3.) sylného a wálečného,
Saudce y Proroka, Mudrce y Star
ce, počestného y rádce, wtipného y wý
mluwného, etc. A w Knize Mau-
drosti prawj se, že Pán Bůh wywo-
lené swé často před časem z prostřed-
ku hřjssnjku wychwacuge: poněwadž
sobě z nich Swět přjkladu nechce

brátí k ctnostem, aby snad oni Swěta sobě k následowánj za přjklad newzali, překlssstěni gsauce. Maudr. 4.

Někdy zase že Přátely swé nad přjliš milugeme, a na nich sobě wjc než slussj zakládáme, běke ge Bůh: Na konec zagisté tomu chce, abychom my geg samého, a ne někoho giného, za swrchowaného Přjtele a Ochránce měli, a geho sobě toliko přjzně nadewssecko hleděli: My pak magjc tělesné Přátely, tak sobě někdy gakobychom Boha w Nebi nepotřebowali, počjnáme/a na něg zapomjnagjce, w těchto dauffánj a kochánj sskládáme. Gessto poněwadž Přátelé dar Božj gsau, milowati ge sye, ale wjce dárce Boha, náležj: Poněwadž slussné nenj, aby dar wjce než dárce milowán byl. Paklikdo to činj, a dárce tomu wyrozumj (y mezy lidmi to býwá) nemůž než proti nesmyslnému takowému horliti, a gé dar swůg zase wzýti. A tož gt což Krystus řekl: Milugeli kdo

Otce, Matku, Syna, neb dceru, wjce než mne, nenj mne hoden. (Mat: 10.37.) proto že se modlářstwj dopaušstj. Protož to obyčegně bywá, že kterauckoli časnau wěc někdo nemjrně miluge, a k nj srdce přikládá brzy o nj se připrawuge: proto že P. B: (gestliže s nim dobře mjnj) preč ge mu gi béře, aby w milowánj a hledánj Boha (na kterémž samém wěčné ge dobré záležj) překážky neměl.
Někdy Pán Bůh na někoho Syrobu dopaušstj pro zkussenj, aby se podjwal co činiti bude člowěk, když mu k srdcy sáhne, a to co on neymilegssjho má wezma, w stranu tjm hodj a posspá. Tak Jobowi milé geho, pobožné, poslussné djtky, wssecky gedné hodiny zbjti dopustil, gen pro zkussenj trpělitwosti geho. (Job 1.)
Tak se Abrahamowi na Synáčka geho Izáka, kteréhož gedinkého měl, potrhowal, toliko pro podjwánj se na geho poslussenstwj (1 Mogž: 22.)

Někdy na někoho z pobožných Syrobu wzkládá, aby geg giným za přjklad a zrdcadlo wystawil swých sprawedliwých saudů.

Gako, když Ezechyelowi Proroku mikau geho Manželku, kteráž žádost očj geho byla, wnáhle vmořil, a geště ktomu plakati gj zapowěděl: aby (prý) neposlussnj posluchačj geho to widauce wzhlédali se, gak ge pro gegich zatwrdilost hrozně Pán Bůh nawsstjwj, wssecka potěssenj gegjch gim zodgjmage Eze: 24. 16.

Summau, gak ginými Metlami swými, tak Syroby vwezowánjm, Pán Bůh bezbožné tresce a potjrá; pobožné probuzuge a cwičj.

Nebo wssecky wěcy pobožným k dobrému: hřjssnjkum pak ke zlému se obracegj. (Syr: 39. 32.

Blahoslawený kdož kázeň Páně we wssem dowěrně přigjmá.

Kapitola V.

Gak

Gak se lidé osyřalj chowati, a čjm potěssowati magj?

Co pak činiti kdyžby na někoho nenadále Syroba, wětssj neb menssj, připadla? Wprawdě žeť gest potřebj tomu se z Božjho slowa a příkladů chwalitebných naučiti: nebo vměnj gest. Vměnj gest, prawjm; když se Marynáři násylim wětru prowazowé, plachty, a wesla potrhagj, a potřjskagj; Když se Formanu wbláté vwázlému woze, rozwory, kola, koně, polámj, a zutrhagj; Když se Generálu před Nepřjtelem Soldáti kácegj, a prchagj; Když saudcýmu se Rukogmowé, swědkowé, Prokurátoři, caussagj; Když se Kupcy z krámu a truhel, y kaupě y penjze tratj; Když se nemocnému Apatéka rozháže: Tu prawjm, aby plawec wyplaul, fforman wygel, bogownjk se probil, saudjcý se při wywedl, kupec handl obhágil, vměnj potřebj gest. A nemen-

ssjho také, gestliže práwě ostkalý člowěk bezesskody na těle, na dussi, na statku, na poctiwosti ostáti má.

Býwali zagisté a gsau lidé, kteřjž ne nadále přátely ztratiwsse, z netrpěliwé tesknosti w zauffánj vpadali, a sami sobě hrdla zodgjmagjc, o tělo y dussi sami se připrawowali: gako onen Pyramus a Thysbe, a ginj. Někteřj w zámutku se nehamugjce, vpadagj w nemoc a smrt; gakž se to oné Artemizyi Králowně w Karyi přjhodilo, kteráž po manželu swém Mausolowi Králi, tesknostj vmřela. A přiházý se do dnes mnohým, že za hořekugjc sobě, hrdlo zato dáwagj.

Nebo z zámutku pocházý smrt, dj Syrach, a zámutek srdce vgjmá sýly. (Syr: 38. 19.) Mnozý se reptánjm proti Bohu, buď slowy zgewně, aneb myssl enjm tagně dopaussťěgj. Summau přewel mi málo gest Jobů, kteřjžby w takowé přjčině nehřessili, a nepřiwlastnili Bo

li Bohu něco nemaudrě°. Job. 1. 22.
Čehož wſſeho aby ſe pobožný Křeſtan wyſtáhnauti mohl, potřebj geſt když Syrobu Pán Bůh dopuſtj mjti ſe,

Trpěliwě, Pokorně, Pobožně, Dowěrně.

k Trpěliwoſti napomáhá toto tré:
1. Aby člowěk ſaudil, že co ſe koli s ſtrany oſyřenj geho ſtalo, giſtě Boži wůle ſe ſtala. Nebo dobré y zlé wěcy, žiwot y ſmrt, chudoba y bohatſtwj, ode Pána geſt. Syr. 11. 14. Gak hlina geſt w rukau hrnčjře, s kterauž nakládá gak chce, (dělage z nj Nádoby, a béře podlé libosti) tak gſau lidé w rukau Stwořitele ſwého, a zacházý s nimi dle vſauzenj ſwé° Syr. 33. 13. Ger. 18. 6. A dlkálit to při wſſech lidech, gakým bychom práwem my s přátely ſwými z toho wyňati býti chtěli? Sprawe

dlnoſt

dlnost ať gde, by pak Swět zahynauti
měl, ťjkáwak sslechetný Cýsař Maxi-
milián. Ale co sprawedliwěgssi-
ho, gako Boží o nás vsudkowé?
Aprotož by se někdo z nás na tisýc ku
sů rozskotiti měl, lépe gest aby Boží
vložení sslo, a my vstupowali, nežli
aby nám Bůh kwůli skutků swých
pořádek měniti měl. Měnjti wssak
nebude, gděme my neb se zpěčugme,
osudowé pugdau předce.
Lépe gest tedy podkloniti wůli swau,
aby co se ljbj Bohu, take se ljbilo člo-
wěku, a wůle nášse wůli Boží vstu-
powala; tak abychom s Jobem říka-
li, Ponesu, nezrussjm. Job 34. 31
A s Dawidem: Oněměl sem Ho-
spodine, a neotwjrám vst swých,
proto že sy Ty to včinil. Žalm 39.
10. Aopět s Jobem. Přiď na
mne cokoli, pročbych trhati měl
maso zuby swými, a dussi swau
kłásti wruku swau? By mne y za-
bil

bil, wněg daufſati budu, Job. 13. 13. 14. 15.

II. Sauditi má w přičině té pobožný člowěk, že cokoli Bůh činj, pro gi ſtý cýl to činj. Nebo gemu gſau od wěků známá (t. dobře vwážená) wſſecka djla geho. Skut: 15. Poněwadž pak Bůh dobrý geſt, má wždycky Cýl wſſech ſwých činů dobrý; gmenowitě ſláwu ſwau: a vžitek lidſký, bůď těch kteréž z Swěta pogjmá, neb těch kterýmž ge on odgjmá. Temuž ač my ne wždycky rozumjme wždycky wſſak wěřiti máme.

Nebo lépe geſt abychom my ſe rozumu odečtli, nežli Bohu nerozumného a nerozwážliwého něco připjſali. Job 1. 27. Někdy že miluge Přátely naſſe, chce ge mjti blíže ſebe; a ač my ge také milugeme, a ſſebau bychom ge rádi měli, On wſſak předněj k njm práwo mage, a lepſſjm ge opatřiti chtěge, než s námi magj potěſſe njm, nedbá wte přičině na nás, toná

wůli

wůli swau předce, s kterauž my, ne-
chcemeli za záwidjch, y Bohu Přá-
tel Swých/y Přátelům swým v Bo
ha potěssenj, widjnt býti/ spokogeni
býti máme. Kdo wj také (mysli
ti sobě máme) nemělli Pán Bůh té
přjčiny, onjž Maudr: 4. 11. napsáno
Že někoho z prostřed hřjssnjků wy
chwátili pospjssil, aby zlost nezmě
nila rozumu geho, a lešt nepodwe
dla dusse geho. Nebo y nassi ti
milj Přátelé lidé byli, mohlo se y
gim lidského něco přjhoditi; bud
wrtkost při Božj prawdě, neb syc pád
něgaký: (Nebo gakž se tam prawj,
nessľechetné mámenj y vpřjmý v-
mysl převracý) z čehožby y nám bud
spolu pád neb hanba, neb zámutek a-
spoň, pogjti mohl. Což Pán B: ga
kožto wssewědaucý předzwěděw, pře
dessel za předessel tjm gegich nebezpe
čenstwj, a nassi žálost. Krátce
mluwě bud ono cokoli, Pán Bůh wj
proč to včinil; na tom přestáwegme.

III. Ney

III. Neyplatněgſſj k trpělitoſti po moc tato geſt; Aby člowěk ſaudil, že wezdegſſj tento žiwot nenj k tomu, aby ſtále trwal, než toliko geſt progi. tj a neb proſkočenj k žiwotu tomu, kte rýž trwati má. A protož přáte. lé milj že nás neodeſſli, než předeſſli toliko tam, kamž y my brzo (nechť ſe nám gen dlauhá chwjle nezdá) za nj mi pugdeme, a s nimi ſe zaſe ſhledá. me: A tu teprw bude ſtálý byt, a po těſſené towaryšſtwj, gemuž ſmrt na wěky přjtrže včiniti mocy nebude. A těmito ſlowy aby ſe oſykali Křeſtané obzwláſſtně potěſſowali, poraučj Duch Božj 1. Teſ: 4.18.

Pokora záležj w tom:

Aby člowěk oſtřenj ſwé metličkau B. božj znal, a před njm Stwořitelem ſwým ſe nyžil, pýřil a wyznáwal, ; ká zně děkowal, za milost a prominutj dalſſjho treſtánj proſyl. Nebo poněwadž hřjſſnj gſme před obličegě Božjm, ſluſſj při každé na nás dotra

čugjcý kázničce w ktery se vbodnanti hřjchům swým pokutu připsati, a Pánu Bohu se winnu dáti.

Kdo pobožněgšj nad Joba? gehož ne pro ztrestánj hřjchů, než pro wyprubowánj trpěliwosti, Syrobau nawštjwil Pán Bůh? a wšak že se winen dáti nechtěl (ačkoli sebe w ničemž zlém swědom nebyl) byl by tjm brzo zawedl, gakž z oné kněh Božj ke čt. Co saud mug zrussiti chceš? co mne odsaudjš, aby sebe sám osprawedlnil: Job 40.3 patrné gě.

Dobře tedy včinil Dawid, že když gemu smrt syna geho zwěstowána pro hřjchy geho, plakal a modlil se, a postil sedm dnj. 2. Kral: 12.16.

Dobře y ona Sareptánská wdowa, když gj w přjtomnosti Eliášowě syn vmřel, že sobě hřjchy swé na paměť přiwedne, řekla; Přišels ke mně Muži Božj, aby mi připomenul hřjchy mé, a vmořil syna mého 3. Král: 17.18. Pokorně se mě

ky y Nřemi. když gi Manželka a oba synu wzal Pán Bůh: Protož řekla, Hořkosti naplnil mne Wšemohaucý, wyssla jsem odsud plná, a ay zase mne prázdnau přiwedl Hospodin Rut. 1. 20.

Ta pak Pokora ačkoli w srdcy gt, a wssak y zewnitřnjm způsobem se pronássi, aby Bohu y lidem známá byla: gmenowitě náležitým truchlenjm a pláčem. O čemž Syrach wypisuge, pokud a gakby se nad mrtwým žalostiti mělo. Syr: 38. 16.

Pobožnost, kteráž se w Syrobě pronássett má, we třěm záležj.

I. Aby člowěk, gestliže přjtel neb přátelé pro něž truchlj, w dobré naděgi skonal neb skonali, Pánu Bohu za to poděkowal, že ge milosrdenstwjm swým až k cýli tomu, kdež konec gest wssecho nebezpečenstwj, zprowodil. Pakli w zlé naděgi z Swěta sessli, wčeli Pobožnost opla-

káwati gich, a sobě přjklad gegich k wýstraze bráti, ať bázni Božj sobě tjm skaužiti.

Tak Dawid po smrti malého synáčka swého, gakožto newinněte, do domu Božiho ssel, a Pánu Bohu se pomodlil, a přjgda smutek složil. 2. Král: 12. 10. Ale když Absolon w hřjssjch swých zahynul, přebolestně nad njm nařjkal, winssowaw by možné bylo hrob geho zalehnauti aby onen pro pokánj zůstati byl mohl. 2. Král. 18. 33. Ten týž Dawid pokorně a tužebně se modlil, aby dusse geho s hřjssnjky nezahrnowal Pán Bůh, Žalm 26. 9.

Za tjm ssetřiti má člowěk, aby sobě Pána Boha tjm, že gemu přátely (budte oni pobožnj neb nepobožnj) běře, neossklivil, ale tjm wjce k němu se winul a tlačil. Hrozně se wěcy Král Saul dopustil, že když mu lidské pomocy nedostačowalo, on také o Božj pochybil a sobě zaussal: Protož na těle y na dussi zahy-

nul

nuk. Ale blahoslawený včinil Dawid, že když ho Otec y Matka opustili, a on w vzkosti na prawo y na lewo se ohlédage, žádného mezy lidmi, kdožby ho znáti, owssem se vgjti chtěli, nenalézal řekl: Protož (prý) kto bě wolám Hospodine, tys dausfání mé, ty djl mug w zemi žiwých, Zalm 142.5/6. Tak včinila Judyt, tak Anna, že když gim Pán Bůh manžely odgal, ony se tjm wraucněgj Bohu kslužbě oddaly, o giné zewnitřnj tak nestálé potěssenj giž nestogice. Judyt 8. 5. Luk: 2.37. Tak včinila ona pobožná Melania, onjž pisse Jeronym Sw: že když gi gednoho dne manžel, a na ráno hned dwá synowé spolu vmřeli, padla na kolena, a ruce zhůru zpjawssi řekla: Wolněgj tedy tobě slaužiti budu Pane můg Gežissi, poněwadž mi wezdegssi má potěssenj odgjmáš. Nápodobně včinila Swatá Matrona, Alžběta Landkrabina Turynská. Nebo

když gi Pána gegiho Pán Bůh w-
zal řekla: Aby žiw zůstati mohl
milý Manžel můg, žádného pro-
středku vžiti se nepominula: pon-
wadž pak mi za Božj wůli odgat
gest, nestogjm aby mi zase nawrá-
cen byl, nesmrtedlného magjc cho
tě, s kterýmž od té chwjle wolněgi
se obirati mocy budu.
Následowánj také hodný pěkný pří-
klad zapsal Aeneas Sylwius w Kro-
nyce České o Králi Wáclawowi; že
přemožen gsa a wogsko ztratiw, a ga
tý v wězenj zůstáwage, a tázán byw
gakby se měl? Odpowědčl; Nikdy
lépe. Nebo když sem chřestem lid
ských pomocý odewssad byl obklj-
čen, sotwa sem na Boha zpome-
nauti chwjlku mjti mohl: nynj pak
ze wsseho toho gsa swlečen, nemám
co by mi zawazelo, na samého Bo
ha myssljm, a wssecku naděgi na
něg

něg pokladám, kterýž wjm že mne neopustj. Degž Bůh aby wšij ckni ošykalj podobná myšlenj měli, a když gim na zemi Přátel, Ochránců potěssowátelů nestáwa, toho na Nebi tjm pilněgj sobě hledělj. Neboť to w zármutcých k prawému odtussenj a potěssenj, prawá gest cesta, ta sama gediná a žádná gina. Naposledy,

Y Dowěrnosti ku Pánu Bohu potřebj, aby ho sobě člowěk dobře wykládal, a cele wěřil, že Pán Bůh s njm dobře mjnj: Buď že wj gak a čjm gemu tu vgmu nahraditi a za dobrého Přjtele lepssjho třebas ge sstě dáti, a tak směnu tolliko gemu vžitečnau že včinj: Aneb že místo zewnitřnjho toho potěssenj, do duchownjho vžitečněgssjho geg zawésti chce; a neb wždy něco spasytedlného, by on tomu y nerozuměl, že obmegssli.

Přicházegili předce za tau Syrobau gaká nepohodlj, nebezpečenstwj, těžkosti, Což nám na tom? Poslaužj

nám to k Modlitbám, k horliwosti a k slzám těka, kteréž gsau libá Bohu oběť, (když z srdce skraussenéh o pochá zegj,) až ge do swé láhwice schowá wá, Žalm 56. 9. A mezy tjm opusstěnj nikdy tak nebýwáme, abychō zhynauti museli wtrápenj swém: proto že w Syrobě swé wěrněgssiho máme opatrownjka, nežbychom plný Swět neylepssjch Přátel měli.
Bůh gmenowitě sám se Wdowám Syrotkům a wssechněm opusstěným za mážela, Otce, ochrāce Krále, wyhlá syl a gim k sobě w dě s sauženj wolati poručil, že se vgme a spomáž, zaslibiw. Ničeho se tu nenedostáwá než wjry abychom za prawdu a Amen řeč Božj měli. Wyzetkil to Dawid že od Swěta opusstěnj a Boha za Ochránce sobě beraucý, na dewsseckny kteřj třeba Knjžata a Krále za Přátely magj, sstastněgssj gsau. Očemž se Žalm 146. přezpjwati, a wůbec toho každý kdo saudu a pobožnosti něco má, sám possetřiti může; a že tak

w prawdě geſt, s ſwým potěſſenjm to ſhlédá. Protož Dawid řekl: Kohožbych měl Pane na Nebi krom tebe? a na zemi w žádném mimo tebe ljbosti nemám, Žalm 73.25. A neb (gakž Lutherůw znj wýklad) Když tebe Pane mám, Nebe, Země nic nedbám.

Blaze kdo na ta mjsta přjgde? gak tě takowá ſſtaſtné oſyřalý?

Kapitola V.
Gak ſe k Oſyřalým mjti a chowati?

Pěkně napomjná Žalm 41 Blahoſlawený (prý) kdož prozřetedlný ſaud činj o chudém, w den zlý wyſwobodj geg Hoſpodin. Ne tak, gako Jobowi přátelé činili, kteřjž po wſſecken čas bjdy geho toliko naň hleděli, pro gakau geg neſſle

nesslechetnost Bůh tak tresce, wyhledáwagjce: Zádnaš se pak newtipil ani hadru něgakého k přikrytj ran, a wyzjránj takowu poskytnauti. Pro kterauž neprozřetedlnaš saud, a nelitost gegich, Bůh se na ně rozhněwal, aniž ginak, leč skrze Jobowu přjmluwu k nim vkogen býti chtěl, Job 42.7.

Prozřetedlnost pak ta a přjwětiwost k chudým a syrým lidem we třém záleží.

w Citedlnosti srdcem: w Potěssenj slowem a w Pomocy skutkem.

Citedlnost w tom gest, abychom slzami takowými vtrpnost měli, srdečně gim toho Božjho přepusstěnj nepřegjce.

Potěssenj w tom, abychom při wěčinowými řečmi gak vmjme z zármutku ge wywozowali, y nawsstěwowánjm wlidnosti dokazugjce.

Pomocy, abychom gim w sker

skormauceny rady vdjleli, w bezprawj zastáwali; w chudobě zakládali, půgčo wali, dáwali: Summau gak potře ba káže, tak se gich vgjmali.

Wsseho toho neydokonalegssi přj-klad ne Krystu máme: Kterýž vzřew osyřelau Naimskau Wdowu a Mat-ku, a slyssew gegi pláč, a spatřiw slzy neyprw k nj milosrdenstwjm hnut byl (tak prawj Ewangelista Luk: 7. 13.) potom gi slowy přjwětiwými potě-ssil, neplačiž: Naposledy pomohl sku-tkem, žiwého gi syna nawrátiw.

Když Marya a Marta po bratru swém Lazarowi osyřely, přissli mno-zý z Geruzaléma těssiti gich, gakož tě-ssili slowy, dále nemohauce. Pán o geho smrti zwěda, také tam přissel, a zarmaucených potěssowal, s Mar-tau o Wzkřjssenj z mrtwých rozmlau wage: a když gegi sestru kwiliti, a gi-né také židy kteřjž s nj byli, plakati spa třil; prawj Ewangelista, že zastonal duchem, a skormautil se až y plakal sám. Naposledy, w mocy to wa-

ge, zmrtwých geg wzkřjsyl, a smutných osyřalých skutkem potěssil, Jan 11. Job měl swědectwj, že wyswobozowal chudé° wolagjcýho, Syrotka a Wdowu, a Otcem býwal nuzných. Job 29.12/13/16. Dawid po smrti Saule, ačkoli swého někdy nepřjtele, ptal se wssak, gestli kdo pozůstalý z domu geho, aby gemu včinil milosrdenstwj Božj, gakož y včinil, doptaw se Miffiboseta. 2. Král: 9.3.

Když tak nečinil Achab, ale gsa tyran na Syrobu poddané přiwodil, a Syrotkům statky odgjmal,, zkazyl ho Bůh a wyhladil kmen geho

Nebo Syrotkům, Wdowám a osyřalým lidem vblizowati, za neytěžssj a neodpustitedlný hřjch Pán Bůh pokládá; gakž se o tom ty týž w Pjsmě Swatém čte. Protož se Job bawal, kdyby se na nuzné° nahé° djwal, na Syrotka optáhal, a oči Wdow kormautil, žeby geg Bůh setřel, gehož (pry) welebnosti nikolibych neznikl, Job 31. 23.

Kdo tedy od Boha seikin byti nechce Jobowa, Dawidowa, Krystowa, k lidem bjdnym, srdce sobě winssug, a skutkem ostřjheg.

Kapitola VI.
O Rozdjle Syroby.

Osyřalými lidmi wůbec Syrotky toliko a Wdowy nazýwáme: ale wlastnost toho slowa Syroba a geho w kap: 1. položená deffinicý, stjhegi gde: gmenowitě na wssecky, kteřjž potřebnýchpřátel swých gakýchkoli zbaweni gsau. Podlé čehož kolikeři Přátelé, toliker á Syroba bude.

Gsau pak Přátelé, gedni tělesnj a widitedlnj: druzý duchownj a newiditedlnj.

Widitedlnj gsau nassi spolu lidé, buď krewnosti a přjbuznosti s námi spogeni; gako Rodičowé a djtky, Bratřj a Sestry, Manželé, etc. a neb sye

láſkau, Powinnoſtj, Ochranau nám zawazánj: kamž přináležegi Hoſpodářowé a čeládky, Wrchnoſti a poddanj, Zpráwcowé Cýrkewnj a poſluchačj gegich; též dobřj towaryſſi, ſpolu loſnj w vřadu nějakém: Summau, na kō nám pomoc a potěſſenj záležj.

Newiditedlnj Přátelé gſau, Bůh předně neyſwrchowaněgſſj přjtel wſſech lidj; a potom Angelé ge° Swatj, kteřjž také zwláſſtnj gſau milowníjcy lidj, dokud ge po ceſtách Božjch kráčeti widj.

Widitedlnj Přátelé dwogjm ſpuſobem ſtraceni býwagj: Dokonále a Odpoklu. Dokonále ſkrze ſmrt: Odpoklu ſkrze wzdálenj ſeod nás, buď tělem, gako býwá w čas wyhnánj, zagetj a zagjtj někam: a neb ſrdcem, když ſe láſkau a milowánjm od někoho odwrátj. Oboge to, prawjm, ſe odpoklu Syroba geſt; proto že tu geſſtě zaſe nalezeni býti mohau, a býwagj čaſem. Bůh pak a Angelé ztra-

ceni

cení bywagj tehdáž, když opaussťegj člowěka; buď wprawdě, neb podlé zewnitřního zdánj.

Co až posawad o Syrobě prawenò, k wsſechněm těm Syroby dijkům se wztahuge. Nynj po různu k nim se přihljdne, a o gedné každé té Syrobě zase, Co a gak těžká gest: Proč gi Pán Bůh dopausstj. Co w nj činiti, a čjm se těssiti. Gak se k každému Osyřalému mjti: wkrátkosti se powkáže, tak totiž co se obzwlásstnjho gesstě bez opětowánj někegných těch wěcy, powědjti může.

Kapitola VII.

O Wdowſtwj, Wdowcých a Wdowách.

Manželſtwj téměř gest přirozená wěc. Nebo wſſeliký pod Nebem twor wine se k swé rowni a každý žiwotčich miluge podobný sobě dj Syr: 13.18. Proto že ge hned na

počátku sám Stwořitel tak po dwau spořádal, y člowěka také: přidaw gemu mimo tu přirozenau, kterauž s howady společnau má k swé dobř náklonnosti, Rozum, aby Towaryssenj toho k swému potěssenj gak užjwati wěděl; a nadto gesstě zapečetil to mocným rozkazem swým, aby dwa u gedno byli. Gak tedy se bez bolesti audowé gednoho těla roztrhnauti nemohau: tak Manželů wěrných roztrženj bez bolesti býti nemůž. Zwlásstě gestliže podařilé bylo Manželstwj, a Manželé negen gedno tělo, ale také gedno srdce a gedna dusse spolu byli, tu se na prosto k smrti rowná, když geden druhého má oželeti.

Ale což? y tu Pán Bůh saudy swé konage, k Swatým swým dokazuge milosrdenstwj, a pozůstáwagicým připomjná smrtedlnost gegich, a wčj wážiti sobě darů swých, a obracý k milowánj sebe negwjce, a prubuge trpělivost, gakž giž prw připomenuto. Mjmo to pak mjwá giné obzwlásstnj

přjčiny.

Někdy se chce dáti lepssjho Manžela, neb Manželku, prwnjho běře preč: Gako když sslechetnau Abigail Dawidowi dáti chtěl, bláznivý Nábal mussel vstaupiti. 1. Král. 25.

Někdy na proti tomu, někoʷ chtěge za pokutu hřjcha, a neb na průbu ctnosti, nehodného dáti, prwnj vstaupiti musý.

Někdy se Pán Bůh ginau osobu zřídil, s kterauž by se někdo z staral. Dokudž pak ta neodrostla, a neb swé čas nepřissel, na ten čas gemu byl přidal ginau: kteráž když onano dosplge zase vstaupiti musý. Tak se pobožné Sáře stalo, kteráž pobožnému Tobiássowi ozkožená bywssi, dřjwe než on odrostl a se nalezel, ginými sedmi gednomu za druhým zasnaubená byla, kteřjž wssak wssickni vstupowati museli, a Panna Wdowa tomu komuž Osudem náležela dochowána. Tob: 6. 22. Podobně Rut Moábská Božjm vložením Bozowi

za Manželku obrána byla, aby Prabábau byla Pana Gežjsse: Kterýž Boží vložení několi dogjti, musela y Bozowi prwní Manželka, y gj prwnj Manžel Chelion vmřjti, a ona se s Tchynj swau Noemi do Betléma dostati. Rut: 1.

Někdy že někoho cyzým dětem za Otce neb Matku dáti chce, s prwnjm Manželem neb Manželkau rozlučuge: gako, aby Jozeff pěstaunem byl děťátka Gežjsse, nemohlo se to gináč státi, než aby prwé owdowěl, a Marya gemu na to mjsto zasnaubena byla.

Někdy také pro hřjchy Pán Bůh Manžely rozlučuge. Ku příkladu, na Thámar dwakrát Wdowstwj dopustil, proto že Her a Onan Manželé gegj bugnosti a howadstwj wjce, než prawého Manželstwj hledě li: protož zbil ge Hospodin 1. Mog. 38. A tak Summau wždycky má Pán Bůh gisté swé přjčiny, proč to činj: Na kterauž Božskau prozřetedlnost pobožnj Manželé se spausstěgice, mo

hau

hau a magj y takowé swé přjhody trpěliwě gako z ruky geho přigjmati, cele se Milosrdenstwj geho důwěřugjce, že to wsse což čínj k dobrému obrátj a wywede, by nad gegich rozum bylo. Mezy tjm wssak má pobožný a rozumný Wdowec neb Wdowa (pokudž se to lidským saudem wystihnauti může) bedliwě sauditi / Co Pán Bůh tjm obmegssl? Polechčitili gemu, čili přitjžiti chtěl?

GestližeManželstwj bylo nepotěssené pro gakékoli přjčiny, a neb že časowé zlj a nebezpečnj gsau gakýmkoli spůsobem; má sobě Pána Boha tak wykládati, že tjm swazku toho rozwázánjm, gako břjmě z něho sňal, aby sobě wolněgssj byl: za což Pánu Bohu poděkowati s pokorau wssak, báznj a třesenjm, nenj nenáležité.

Pakli Manželstwj bylo potěssené, a neb gemu Towaryš žiwota ne w čas ugat odgat: přigjti to za kázeň Božj, a Pánu Bohu také, byt splákem bylo, poděkowati.

Druhé, má pobožný Wdowec neb Wdowa smlauwu včiniti s očima, nýbrž y mysl na wždě míti stráwy pohlawj druhého. Nebo gestližeť Duch Boží chce aby ti kteříž ženy magj byli gakoby gich neměli, 1. Kor. 7. 29. Owssem tedy chce, aby kteřj gich nemagj, čistoty těla y Mysli ostřjhali

Třetj, magj nebýti kwapnj k nowému ženěnj neb wdáwánj, gak pro lidj tak sami pro sebe, až y pro Boha a swědomj. Pro lidj, aby wypowlauwu nebběhli. Pro Boha, aby se prudce kázně geho z hřbetu stkásati nezdáli. Pro sebe, aby posspjcháním něco nepřehlídli. Nebo gestliže k prwnjmu ženěnj neb wdáwánj bedliwé° rozmyslu potřebj, owssem a mnohem wjce k druhému neb k třetjmu. Wčemž by každý Wdowec neb Wdowa sám sobě swý stráže býti měl. Nebo byloli prwněgssj manželstwj potěssené, kdo wj zdařili se po druhé takowé? A tu bude pozdě bycha honiti. Pakli bylo nepodařilé, potřebj myslleti

aby wně znowu neobčhl, a mjti se opatrněgi a nekwapiti na se. Nýbrž,

Cžtwrté můžli to na sobě obdržeti člowěk, neylépe gest na zenění neb wdáwánj nemysliti wjce: poněwadž (podlé wlastnjho zkussenj gegich) Manželstwj tak mnoho nepohodlj gako pohodlj, často pak wjce s sebau nese; a Duch Božj zgewně prawj; dobréby bylo nedotýkati se zeny, a komu nenj nauze, ale w mocy má wlastnj wůli swau, napomjná aby sobě toho daru wážil, gjm od sebe nestrkal, a dobrowolně se zase z swobody pod gho nedáwal 1. Kor: 7. w. 37. Kteréhož wssak slowa poněwadž ne každý (gakž dj Krystus, Mat. 19. w. 11.) chápá; z newinné Duch Božj žádnému ošjdka: Wdáti neb oženiti se dowoluge, toliko w Pánu. 1. Kor: 7. 39.

Kapitola VIII.

O Wdowách obzwláštně.

Noemi ona, když po Manželu owdowěwssi, a dwau synech osyřawssi, s známými se shledala, a oni gi přjwětiwě prwněgssjm gménem witali, řekla: Nenazýwegte mne Noemi (t. milostnau) ale Mára. Nebo hořkostj mne naplnil Hospodin. Rut 1. 20. Což podobně každá Wdowa o sobě řjkati může a má. Poněwadž Wdowstwj nic neni než Márah, totiž hořkost: Swědčj to Pjsma Swatá, takowé o Wdowách gako o lidech zarmaucených wssudy zminky činjce. swědčj y časté zkussenj, že Wdowstwj těžšj gest, než kterékoli giné Obtjženj. A to pro tři Přjčiny: gmenowitě pro wlastnj Teskność, pro lidský wssetečný Gazyk, a nelitostiwé Srdce. Ale proti tomu třému mocné magj z Pjsma potěssenj, gestliže ho gen stetřiti chtěgj.

Tesklliwý že gest Wdowský způ-

sob

sob, nenj djw, poněwadž Manželské společnosti přiwykly. Ale muse- gj tu na Boží wjce než na swau wů- li hleděti, kteryž ge, potřebu toho wida odjadil, a wtu samotnost zawedl. Také gsau w prawdě negedněch Man- želských nepohodlj zprosstěny, a wol- něgssj sobě včiněny, tělem y dussj, statkē y gměnjm: tak že giž gsau Pan y Panj wssech swých, giž gim nenj po třebj leč Bohē a swědomjm se wázati.

Kto⁽ᵇ⁾ gest Staw gegich, wětssjho a wzácněgssjho cosy nad Panenský, y Manželský. Gak zagisté s Pa- nenským strany zdrželiwosti a čisto- ty, tak s Manželským strany wedenj djtek (ač měkali ge která, neb máli) se srownáwá. A gest nemalá čest dům, čeládku, a djtky spravowati coż za žiwobytj swého Manžel řjdil. Protož Wdowy gakožto giž w Obogj sskole wycwičené a z cwičenj propusstě- né, gak Pānā tak manželkū za Mistry- ně se od Ducha Páně předstawugj. 1. Tym: 5. 10. A Krystus P: na Swětě

bywe, nečteme aby kde Pannám neb Manželkám slaužiti sobě dopustil, a do gegich domů pro vžiti pohodlíčka se vchylowal: ale Wdowy tjm ctil Jan 11. 5. Luk. 8. 2. Apoštolé také k službě Swatým toliko Wdowy brá wali 1. Tym 5. 3. Nýbrž S: Pawel Tymotteowi poraučj, aby Wdowy w poctiwosti měl: 1. Tym. 5. 2. Tau tedy wzácnosti Stawu toho, w kterémž ge postawil Pán Bůh, ztesknosti se pobožné Matrony wywozowa ti magi. Až y přjkladem předešlých Swatých Wdow: kteréž ne w pláči, ale wdobromyslnosti, trávjwa ly dny Wdowstwj swého, ochotně a wessele Bohu y lidem slaužice.
Judyt šlechetná ač wzáctná, krásná mladá Wdowa byla, a mnozý gi k Manželstwj pohledáwali, nechtěla wšak Wdowského stawu změniti: slaužila tak Bohu až přes sto let wěku swé° s poctiwostí: Jud 8. 6. 16. 25. Anna podobně Sedm let od Panenstwj swého s Manželem wybywši, gi-
néjo

něho nežádala, trwala w Wdowſtwj ſwém přes 80. let, ſlaužecý Bohu dnem y nocý. Luk. 2.36.37. Pročby tedy y giné pobožné Wdowy geſtliže ne weſele, tedy aſpoň trpěliwě ſtawu ſwého neoſtřjhaly?

Co ſe křiwd a nátiſků, na kteréž ſyce vbohé Wdowy čaſto nařjkagj, dotěče; Prawdať geſt že z Wdow a Syrotků lidé ſſortedlnj zyſků ſwých rádi hledagj, lſtj y náſylým o wěcy ge gich ge připrawugjce. Ale proti tomu pewné magj toto troge potěſſenj.

Předně, že Pán Bůh o nich Wrchnoſtem Swěta zwlaſſtnj a přiſné poručenj s welikými pohrůžkami včinil / aby gich oni ſami neutiſkowali, ani vtiſkowati nedopauſſteli; Wiz, 2. Mog: 22. 22: 5. Mog: 24. 17: Iz: 1. 17. Gſau tedy oſoby Prywilegiemi opatřené.

Druhé, pokudžby Wrchnoſt gich zaſtáwati zanedbáwala, ſljbil ſe ſam o ně vgjmati a gegich mocným záſtupcým a mſtitelem býti, Žalm 66.

6. a 146. 7/9. Slzy (prý) Wdow padagj na ljce, ale moc gegich wstupuge zhůru proti tomu kterýž ge wywedl, a Neywyžšj popatřj a wykoná saud, a potře ledwj těch kteřjž nelitostiwj gsau. Syr: 35. 16/20.

Třetj, Bůh pobožným Wdowám wždycky předce dobré lidi wzbuzuge za Ochránce a dobrodince. Vmj on k ochraně Noemi a Rut, Boza ně gakého nagiti: Rut. 4. Vmj něga kého Dawida aby ošykalau Abigail opatřil, nastrogiti. 1. Král: 25. Vmj něgakého Eliásse wedlé něhož by se w čas hladu chudá Wdowa s Syrotky přežiwiti mohla, poskati. 3. Král: 17. Může něgaké Elizea, kterýž by zadlužilé Wdowě poradil a pomohl, vkázati. 4. Král: 4. Summau prawé gest což Dawid (a to se k Wdowám a Syrotkům neypředněgi wztahuge) dj: Mlad sem byl, a zstaral sem se, a

newi

newiděl sem sprawedliwé° opusstěné-
ho, ani semene geho žebrati chleba, Žalm 37.
Ctěsskawagi sobě někdy některé, že před Gazykem lidským pokoge mjti nemohau, ale ty též o sobě klewet a žwanic dosti slysseti musegi, bez čehož sye nebýwá. Ale to (gestližé gen něga kau wýtržnosti swau samy ktomu přičin nedáwagi) neymenssi gest, od lidi a lidského saudu sauzenu býti, gakž řekl S: Pawel 1. Kor: 4. 3. Kdo se lidem zahálčiwým kteřjž nemagi co dělati, leč o lidech hubau tlaucy, wyběhá? zdaž y wdané bez toho gsau? To tedy ničjmž gest, swědomjm swým a ne něčjmi řečmi, každý pobožný, owssem pak sslechetná Wdowa, sprawowati se má: lidských pak zbytečných žwanic, ani neposlauchati.

Powinnosti Wdow (mimo ty wpředcházegjcý kapitole vkázané) tyto gsau.

I. Sstrany sebe: žiwot tichý, a vkr-

přjď wésti, tak gako Judyt, o njž se swědčj, že newycházela zdomu swého, a že se přepasowala žjnj, a Wdowské ho swého raucha nikdy z sebe neskládala, a postjwala se po wssecky dny Wdowstwj swého, ačkoli bohatá, hognost wsseho magjcý byla. Jud: 8.5. Nyc která gest rozkossná, ta žiwa gsauc vmřela, dj Sw: Pawel 1. Tym: 5.6. To gest, která se w rozkossi hodowánj, hry, zabýwky, towaryssenj wydáwá, toho na sobě že wsrdcy Wdowau nenj, ale mysl gegi po bugnosti se pustila, dokazuge; čjmž se snadně y stud, y bázeň Božj, y dobré gméno potracuge. Protož toho gako gedu vtjkati, wážně, tisse, mlčeliwě a wsseligak střjdmě se miti sslechetným Wdowám náležj. Střjdmě prawjm, a sprostně wchozenj mezy lidi, w řeči, w ssatstwu wasdle a pitj.

II. S strany Boha: Slaužiti genu pilněgi, nežli to w Manželstwj pro ty y giné roztržitosti lze bylo. Neb Apostol dj: Wdaná pečuge

ge gakby se ljbila muži: Newdaná pak, gakby se ljbila Pánu: 1. Kor: 7. 34. Kteréžto Boži služby weliká částka gsau Modlitby; kteréž Apostol obzwlásstně Wdowám poraučj, aby na nich dnem y noch trwaly, 1. Tym: 5. tak gako Anna Swatá. Luk: 2. 37. Přináležegj ktomu y Pjsem Swatých čtenj, Žalmů a pjsniček duchownjch časté a horliwé zpjwánj, wsse Pánu Bohu k sláwě a propotěssenj dusse swé.

III. Sstrany bližnjch Wdowy powinni gsau; Předně, Pannám a Manželkám ctnostmi swjtiti. Nebo wyhledáwálik toho Pán Bůh při Panně aby byla Swatá tělem y duchem, 1. Kor: 7. 34. a při Manželce aby magic manžela, byla gakoby ho neměla, wtéž kapitole v. 29. Čjm wjce při Křesťanské Wdowě takowá swatost a čistota nalézati se má, aby gako swjce ctnostmi se třpytěla, a mladssjm, gak ženám tak y děwečkám

za zrdcadlo byla.

Zatjm poraučj Apoſſtol, aby Wdowa pilná byla wſſelikého dobrého ſkutku; buď ſtrany Almužen a ſſtědroſti k chudým, máli odkud, a neb ſtrany ſlaužený bjdným, 1. Tym: 5. 10. Tak Judyt chwálu má že i ſtatku ſwého dobře činila. Tak ona chudá Wdowa od Kryſta ſchwálená, že ſſtědřegſſj Almužnu než boháči dala. Mar: 12. 44. Tak ona Sareptánſká, tjm poſlednjm kuſem chleba s Eliáſſem ſe zdělila: 3. Král: 17. Tabita dělala Suknė a rozdáwala chudým. Skut: 9. 29 Gakáž k chudým potřebným včinliwoſt obzwláſſtně Wdowám / kteréž djtek nemagi, a ſtatek magi (gako Judyt) přináležj. Nebo ſe gim Syrachowo napomenutj treffuge: Dřjwé nežby vmřel, čiň dobře: Syc zdaž gjnému nepozuſtawjš prácy ſwých, a vſyli ſwého za podjly. Syr: 14. 13. 15.

Napoſledy znamenati ſluſſi, že Sw:

Swatý Pawel o Wdowách mluwě,
1. Tym: 5. dwůg gjch rozdjl vkazuge.
Přednj že některé gsau prawé Wdo-
wy; giné Odpolu. Odpolu wdowy
nazýwá, kteréž Manžely toliko ztraci
ly, Přátely giné. Rodiče, djtky, Wnu
ky magjce: a těmi poraučj (zwlásstě
djtkám a Wnukum) aby oně péči mě
li. v. 4. Prawé pak Wdowy nazý
wá, kteréž giž ani Rodičů, ani djtek
neb Wnuků nemagj; ale prawé osa-
mělé gsau: a těmi poraučj mjti patře
nj k samému Bohu, v. 5.

Zatjm zminku činj o Wdowách
starých, a Mladicých. Mla-
dice gsauli které bůgné, poraučj aby
se zase wdáwaly, děti rodily, a hospo-
dině byly. v. 14. Staré pak aby se
k službě Pánu Bohu oddáwaly, do-
bré skutky činily, bjdným posluhowa
ly, mladssj wyvčowaly a fformu po-
božnosti na sobě vkazowaly. v. 10.
Wssechněm pak Wdowám wezeně
že pobožné, tiché, pokorné mjti se slussj
giž vkázáno gest.

Kteréby pak Křestianské Manželky owdowěnj se báły těm dobré gest tyto tři wěcy na péči miti.

Gedno, aby Manželky swé milowaly, a gich sobě wážiły gako daru Božjho, y za gegich zdrawj a žiwot pilně se modlily, tak aby gim gich pro newděčnost Pán Bůh neodgal.

Druhé, Aby wšak Nebeského swého Chotě Pána Gežiše wyšsegi milowaly, tak aby on zanedbáwán gsa, to což gemu newměłau láskau předstawugj, odgjti nebyl přinucen.

Třetj, Aby były litostiwé k chudým Wdowám a Syrotkům, gim co mohau dobře činiły, zaně se k swym manželům přimlauwały, y Pánu Bohu modliwały. To která činj, Pán Bůh gi s Manželem gegim potěšenj dá. Pakli přede Syroba přigde, bude tjm gista mocy býti, že to na nj Pán Bůh ne z hněwu ale z milosti pro zkušenj wjry a trpěliwosti gegj dopaustj: a bude gi ten křjž tjm snesytedlněgšj.

O Rodičjch Osyřalých.

Něthazý se Manželum, že gim Pán Bůh a neb nedáwá plodu žiwota, a neb dada odgjmá zase: což Rodičům nemůž než bolestné býti. Jákob gednoho že dwanácti synáčka ztratjw Jozeffa, truchlil, plakal, kwjlil, až k smrti téměř (1. Moy: 37.) Tak Ráchel potěssiti se nedala, plačecy synů swých, Mat: 2. 18.

Ale mjwá Pán Bůh proč to činj gisté swé přjčiny.

I. Někdy pro přjlissné o djtky pečowánj, gim statku sháněnj a neb gmě na hledánj: Gako když Hyel město Gerycho přes Božj zápowěd stawěl dědictwj stroge djtkám swým; y zbil mu ge Pán Bůh do gedno° (3. Král: 16. 34.

II. Někdy pro zlé wedenj a přjlissné ssolkowánj: Gako když Betelská pacholata, z pauhé nawyklé swéwolnosti, za Prorokem Elizeem powolávali; pustil na ně Pán Bůh Ned-

wědy, kteřjž gich čtyrydcatero dwě roz trhali (4. Král: 2,23.)

III Někdy pro Rodičů k cyzým syrotkum nelitostiwost: gako Betlémských k Krystu děťátku, a chudým geho Rodičům newlídnost, odgetjm gim gegich djtek střestána, (Mat: 2,)

IV Někdy gim hřjchowé Rodičů, a nekagjcnost w nich, djtky gim běře: gako když Egyptských zatwrdilost giným metkami skrocena býti nemohla, zbil gim Pán Bůh prworozené gegich. (2. Mog: 11.)

V Někdy pro rozhorlenj Rodičů k Bohu, dosahá ge Pán Bůh tu kdež by ge negwjc bolelo: gako Izraelským w Egyptě proto djtky mordowati dopustil, aby tjm k Modlitbám roznjceni byli (2. Mog: 1.22. a 2.22.)

VI Někdy prostě pro zkušenj trpělíwosti gegich, djtky odgjmá: gako Jobowi.

VII Někdy pro dobré samých djtek, aby swětské hanby ušly, běře ge za mladu pryč; Nebo on budaucý wě

cy neglépe zná. Tak Dawidowa nekádně zplozenkého Syna wzal, aby od bratři swých potom vtrzky neměl: (2.Král:12.14. Tak Geroboámůw syn Abiáš vmořen; proto že wssecken dům Geroboámů Hospodin smrtmi ohawnými z Swěta zprowoditi strogil. Abiáš pak dobré slowo měl v Hospodina, wzal geg časně, aby se počestně do hrobu dostati mohl: (3.Král:14.13.)

Rodičowé tedy, když gim djtky mrau, magj myslti: Kdo wj proč to Wssemohaucý Pán činj? Snad žeby nám ku potěssenj, a gim na spasenj wezdegssj ten žiwot nebyl, pogimá ge k sobě: Wůle geho děg se, kterýž tisýckrát dál a gasněgi na wssecko hledj, než gá. Měliliby nepodařilé býti, nechť sem bez nich: Nebo to lépe gest, gakž (Syr:16.4.) swědčj. Lépe owssem když djtky ktem Bohu od dané, wnewinném swém wěků, a neb sye w době naděgi odcházegjce, k Bohu se dostáwagi, nežliby snad žiwy

čsauc,od Swěta a Ďábla přelsstě-
ní býti a Ďáblu se dostati měly.
Mandr:4.11.

Nehněwati se tedy, ale přjti sobě
toho magj Rodičowé, že ge tudy Pán
Bůh y práce, y strachu zbawuge.
Práce w wedenj a cwičenj djtek: kte-
ráž práce, že y těžká y nebezpečná a
nesnadná gest, z Pjsem gest patrně; po-
něwadž co se při djtkách obmesská a
přehljdne, toho Bůh na Rodičjch wy-
hledáwá a mstj; gakž přjklad Eli kně-
že vkazuge. 1. Král:2. Strachu
pak, w očekáwánj, podařjli se djtky či
nepodařj: Kteréhož strachu y neypo-
božněgssj a neyoswjceněgssj Rodičo-
wé okausseti musegi: ba wjc oni, než
giní, proto že (podlé Latinského přjslowj
zwlásstnjch lidj děti obyčegně ne-
podařilj býwagj. Adamowi,
Noelowi, Abrahamowi, Dawidowi,
Jozyássowi se nepodařili: kdo sobě lep-
ssj sstěstj slibowati můž? Neylépe te-
dy s Jobem Hospodin dal, Hospo-
din

din wzal, bud gméno geho pochwá=
leno/ řjkati.

Ale dj zarmaucený Otec, neb Mat=
ka; djtě mé (neb djtky) mělo mi býti
holj a podporau ſtaroſti mé. Kdo
mne w mé ſeſſloſti opatrowati bude?

Odpowjdám: Když Anna nad
ſwau neplodnoſtj natjkala, řekl gi
Elkana Manžel gegj, Proč pláčeš?
Proč tak truchlj ſrdce twé? Zdali gá
tobě negſem lepſſj než deſet Synů?
1. Krá: 1. 8. Hle tělesný Manžel
za deſet Synů ſe ſtawj. Zač te=
dy ſtáti bude neyſwrchowaněgſſj ten
wſſech lidj Ochránce, Potěſſitel Bůh?
Ten kterýž ptagjcým ſe, Kdo nás w
ſtaroſti opatrowati bude? Takto
odpowjdá; Gá wás poneſu až do
ſtaroſti, nýbrž až do ſſedin, gá ſám:
Gá ſem wás včinil a gá pěſtowa=
ti budu, Gá prawjm poneſu a ſpo
mohu. Izai: 46. 4. O přemileg=
ſſjho a přewěrněgſſjho opatrowníka?

Řeknauli oſyřali Rodičowé: Ale ſme s djtkami ſwými rozkoſſné kocháni měli, to nám odgato. Odpowjdá: kocháſſli ſe w djtkách nabeř ſobě djtek chudých lidj, ty opatrug, pěſtug, krm, cwič, dadjř k obweſelenj twému tak mnoho gako twé wlaſtnj hřiček, a mimo to odplatu před Bohem budeš mjti ſlawnau.

Děgi: Ale kmen náš a gméno zahyne, ſegdemeli bez djtek.

Odpowjdám; Nepř. Jakliby na tobě kmen twůg, ſnadby na djtkách twých přeſtal. Oč tu rozdjl geſt? Swět proto že ty djtek nezanecháš, býti nepřeſtane. Také newjš ku potřebě nili by po ſobě potomků či k zhaoſti zanechal: Nebo Swět ſe wždycky měnj. O gméno pak ſwé lépe geſt ſe ſtarati aby w Nebi známé bylo, nežli na zemi kdež s tjm ſewſſjm předce wſſecko ſmrtedlné geſt. Krátce mluwě: djtek bránjm Pán Bůh Rodiče zwolněgſſj a způſobněgſſj k Nebi činj.

O Djtkách osyřalých.

Nakoſſnégſſj wěc zdá ſe když Pán Bůh djtkám malým Rodiče béře, a ony wtom raditi ſobě neymiléjſſjm wěků, neywěrněgſſjch ſwých Rádců, Wůdců, Ochránců a Opatrownjků zbaweny býwagj. Ale y ty magj potěſſenj:

Předně toto; Že když gim na zemi Otců a Matek neſtáwá, Bůh ſe gim za Otce a Matku ſám wyſtawuge. O čemž Pjſmo dj: Hoſpodin) geſt Otec Syrotků a Ochránce wdow: Žalm 68. 6. Zwláſſtě geſtliže pobožnj Rodičowé vmjragjce, djtky ſwé horliwými modlitbami Pánu Bohu poraučegj; On ſe poručenſtwj toho vgjmá a w ſwé ge opatrowánj béře. Pod kterýmž opatrownj kem čeho ſe komu nedoſtáwati bude? Když někdo za poručnjka a ochrancy má zemſkého Krále, trauffá ſobě že dobře opatřen geſt a býwá. Proto že Král giſté opatrownjky zřjditi má

že, kteřížby na něg pozor dáti museli, s přísným poručenjm a pohrůžkau aby se ginak nedálo. Ale Nebeského toho Krále w opatrowánj Syrotků, y pečliwost y prozřetedlnost, tisyckrát wětšj gest, než se při kom na Swětě nagjti můž. Ten Wrchnostem nižssjm takto přjsně o Osyřalých poraučj; Wdowy neb Syrotka žádného netrapte. Pakli to budete činiti, a oni ke mně wolati budau, wězte že gá wyslyssjm křik gegich, a rozhněwá se prchliwost má, y zbigi wás mečem, a budau ženy wásse wdowy, a děti wássi Syrotcy, 2. Mog: 22. Mimo to pak může a má obyčeg tagným swým řjzenjm gisté Osoby za Ochránce Syrotkům pobožným wystawowati: gako osyřalé djtěti Joásowi, za pěstaunu Jozabu, a Jojadu 1. Král: 11. 2. Miffibozetowi za Dobrodince Dawida 2 Kral: 9. Dcerám Salffadowým za Prokurátora Mogžjsse 4. Mog: 27. wzbudil: a giné giným po dnes.

Zatjm, giſté geſt, a zkuſſenjm (chce meli gen s ſaudem na to pozor dáti) ſtwrzené, že wjce a čaſtkgj djtkám ſmrt Rodičů kdobrému nežli ke zl° bywá: Žiwot na proti tomu ke ſſkodě wjc než k vžitku. Po kjdku zagiſté gſt takowých Rodičů, gakyž Abraham byl: oněmž wyſwědčil Bůh, že ſewſſj pilnoſtj dům ſwug k bázni Božj wedl: 1 Mog: 18. 19. Wjce geſt Elj leniwých / w kázni djtek Otců howadnau láſkau a milowánjm a ffolkowánjm djtky na těle y na duſſi zawozugjcých. O což ſe měło Offnya Fineſowi ſwaté ſtáti kdyby Elj Otec gegich čaſně byl vmřel, a oni otčima, neb ſyc nětaké° zukiwého poručnjka, byli doſtali? Nepochybně gſt žeby ſe lépegj bázni Božj byli wynaučili, a ne tak bjdně zhynuli, gakž zhynuli: 1 Král: 2. Dobře a Swatě ſe Tymoteowi ſtalo, že Otce Pohana w maličkoſti ſtratil: kterýž kdyby byl zuſtal, ſnadby on (lidſky mluwě) k wjře, w Kryſta a ktakowé před Bohem

a Cýrkwj wzácnosti, nebyl přissel.
Ale Pán Bůh Otce tělesného gemu
wzaw, duchownjho gemu dal Paw-
la Swatého. Ach gak to pěkná změ-
na? Skut. 16. Podobně Augustýn S.
kdyby časně nebyl osyřal, těžce by byl
(wždy po lidsku mluwjm) k tomu kře-
muž přissel, přissel, y on Otce Poha-
na měl. Wjdáme po dnes, že mno-
hým gegich wmaličkosti osyření, na tě-
le y na dussi dobře prozpjwá; proto že
w Otčjmů, Macech, a neb sic w cyzých
pod twrdssj kázni gsauce, hned z mlá-
dí se bázni, poddanosti, pracem, učj, a
z nich čistj, powolnj, wljdnj, pracowi-
tj, žiwj, zpráwnj lidé býwagj: gessto by
rodičowé mjlkowánjm a rozmazánjm
swým gen Hýsku, a powalečů z nich
byli nadělali.

Ale dj Syrotek: Kdyby mogi milj
Rodičowé déle žiwi byli, bylibý mi
wjce statku nashromáždili, a gábych
lépe opatřen byl nežli sem? Odpowjdám
s Syrachem: Počátek žiwota lidské-
ho gt Chléb a Woda, a Oděw: Syr:

29.25. Na proti tomu Statek býwá začátkem pýchy, lenosti, marnotratnosti, lakomstwj, Summau zlých wěcý. A protož co djš, gestližeť Pán Bůh naschwál proto Rodiče preč wzal, aby tobě neshromaždowali? Znage totiž, žeby to y s gegich y s twým zlým bylo? Nebo někdy Rodičowé bez paměti na djtky honj, práwě y nepráwě Statky dobýwagjce, gen aby djtkám mnoho nechali, y swé domj wlastnjmu, vblišugjce: což dussi gegich sspatný zysk přinássj, a djtkám kusa vžitku. Onj zagisté maličko od rostauc, a že nahrkaného Statku dosti magj rozumějic, w žádnau počestnau kázeň gjti, žádným se zprawowati nechtj. A tu býwá zlého počátek, zwlásstě když k tomu Nadymačí (bez nichž kdo býwá) přistaupj, a tak do vssi ssepcý: Ale co ty se máš tjm včenjm trápiti: Zdažť toho nauze, nech té sskoly, neb toho řemesla ginym: Wssak co ty po Rodičich po Dědowi, po Bábě etc. wezmeš, do

Smrti toho newytratiš, aby ty sto let žiw byl. A takowé podpalowánj Mládeže se welmi chytá, poněwadž z přirozenj k zalibowánj sě sobě schopnj gsme, k zahálce a swéwolnosti owssem: Takž mladý Pánek, wezma na kly nechce do ničeho, práce a napominánj Preceptorů, a ginych wěrnych Ráden, musy býti ničjmž. Dá se wzacházenj s Ptáky, Rybami, Koňmi, Chrty, a Towaryšstwem. Naučikli se čemu, to w w brzkém času roztrauj wssecko, penjze a Statek pomaku musegi prchati také: a co nachowal sthýskal/ vtrácy wyskal; až naposledy wssecko na mizynu přigde, y on sám.

Nechť se dá pozor na lidi včené, maudré, wzáctné, odkud, a zgakých lidi powstáwagi? Nagde se w prawdě, že a neb gsau ztěch kteřjž hned zmalič kosti osykali, aneb z chudých rodičů possli: A tuť se Písmo plnj Wyzdwihuge z prachu nuzného,

a zhnoge wywyßuge chudého, aby geg posadil s Knjžaty lidu swého. Zalm. 113.7. Což proto nepochybně Maudrost Boží činj, aby sobě chudé dobogné syrotcy Syrobu swau čjm oškadčowati měli. Wedlé čehož maudře a rozumně činj Rodičowé ti, kteřjž coby djtkám Statku zanechati měli, to na wyučowánj gich, buď liter njmu, neb ginym potřebnym, Uměnjm, raděgi nakládagj, aby nemagjc nač spoléhati tjm bedliwěgšj byli w předsewzetých a vkázaných pracech, a časem swým Bohu, Cyrkwj, Wlasti a Obcem, hoditi se mohli. Takowj y žiwj y mrtwj tisýckráte lépe skaužj djtkám swým, nežli kteřjž ge gakkoli welikými statky zachystáwagj.

Kap:

o Osyřelých Poddaných.

Co w domě Otec a Matka, to w Obcy Wrchnost, a w Cyrkwi Kněži gsau. Protož se Králowé, Knižata, Páni a Senátoři, Otcowé wlasti nazýwagj. Kněži pak wůbec Duchowni Otcowé, slowau, a w prawdě gsau, gestliže po winnosti swé wěrně ostřjhagj. Gakož se tedy mezy Rodiči a dietkami skrze odgetj gedněch druhým Syroba přicházý: tak podobně mezy Wrchnosti a poddanými, Kněžimi a posluchači, když gedni druhé potratj. Y o těch tedy takowých Syrobách pro potřebu přjtomných časů něco se podotkne.

Wrchnost dobrá, rozumná, litostiwá, a ochranná, že zwláštnj dar Božj gest, odtud se widj, že kdekoli se w Pjsmě o takowých Wrchnostech zminka činj, dokládá se, že ge Bůh poslal neb wzbudil, neb že gim Ducha swé° dal: Wiz 4. Mog: 11.16. Saud: 2, 16.

a 3.9/15. a 6. 14/34. 2 Král: 5. 12. 2.
Par: 36. 22. a že gj dáwá Národu neb
Městu tomu kterýž miluge. 2 Par: 2.
11. Stratiti tedy pobožnau aſſle-
chetnau Wrchnoſt (buď že ſe to ſkrze
ſmrt, neb zahnánj gj, děge) geſt poku-
ta Božj pro hřjchy lidſké. Nebo tak
dj Pjſmo: Pro přeſtaupenj země
mnoho býwá Knjžat (totiž čaſtá
Wrchnoſti proměna, kdež vchwacu-
ge Regiment, kdo chce a může, z chu-
dých poddaných každý gen zyſku hle-
dage) Přjſlo: 28. 2. Tak neka-
gicým Geruzalemſkým Pán Bůh
hrozý, že gim maudré Rádce, a zpráw-
ce odegme, a dá děti za Knjžata / kte-
řjžby žádného řádu držeti nevměli,
aby kdo s koho může byl. Izai: 3. 1.

Kdykoli tedy Pán Bůh dobrau
Wrchnoſt odegme, magj pobožnj Kře-
ſtané wěděti, gak ſe y k Bohu, y k Wr-
chnoſti té, odgaté, y k wrchnoſti nowé
z hněwu dané, chowati.

K Bohu tak. Aby ſe gemu zhřj-

chu.

chů wyznáwali, a za milost prosyli, gako tak Izraelſstj Králů ſwých zbawenj gſauce činili, že w Modlitbě ſwé řekli: Ay my dnes Manowé gſme w zemi ſwé, Statkowé naſſi gſau těch kteréžs nad námi poſtawil pro hřjchy náſſe, a ti ſe y nad těly naſſimi potřá ſagj: Nechť to nenj v tebe za máło: že ty těžkoſti přiſſli na nás: Nehem 9.32.

K Wrchnoſti ſwé ſtracené tak, geſtliže ſkrze ſmrt gjm odgatá, aby plakali, a ſlzami čitedlnoſt treſtánj Božjho oſwědčowali: gako tak Synowé Izraelſstj Mogžiſſe, Jozue, Samuele, Dawida, Jozyáſſe y giných, odplakali.

Pakli gim milá gegich Wrchnoſt zapláſſená, powinni gſau takė.

Předně pláčem a ſlzami ſpolu vtrpnoſt oſwědčowati: gako když Dawid od Abſolona wyhnán byw vtikal, plakala wſſecka země pláčem welikým, (2 Král: 15.23. Zle pak včinil Semei že ſe z Neſſtěſtj radowal, a gi newáž=

neważným zlořečením od Města z-
prowodil. Nebo tím Boha vrazyl,
Pána a Krále swého, prw ztrýzněné-
welice zkormautil, giné pobožné po-
horssil, a sobě samému zle poslaužil:
Proto že zlořečenstwj to, kteréhož
Wrchnosti swé winssowal, na něm
samém vsedlo: Dawida pak Pán
Bůh zase ku potěssenj nawrátil.

Druhé, Powinni gsau za Wrch-
nost swau odgatau, a gesstě žiwau,
Pánu Bohu se modliti: gakož aby
gi před zlým hágil, tak zase časem
swým (hdikoliby se gemu) nawrátil.
Tak činili Izraelssti, že se za swého mi-
lého Krále Dawida když w vzkosti
byl modlili, aby Bůh geg pomazané-
swého zachowal, gemu pomoc z Syo-
na poslal, a geg zase zwýssil. Čehož
swědectwjm gest Žalm 20.

Třetj, Mohauli čím napomáhati,
také náležj, dodáwánim bud potřeb, a-
neb náwěsstjm očem potřebj. Če-
hož tam Příklad na Chuzai, Abiata-
rowi, a Sádochowi, genž Dawida

a wſzami; a na Sobě, Machyr, a Barzylai, kteřjž ho Profiantv, opatrowali: 2 Král: 17.

Naposledy, Chtělliby gim Pán Bůh ǒkewni Wrchnost nawrátiti, powinni ſau z toho ſe těſſiti, ochotně wſſickę giti, witati, a co mohau pobožně k zalsbenj činiti. Čehož Přjklad na Judſkých: 2. Král: 19.

K Nowé pak ſwé wrchnosti, byť y oſtrá, přjſná, těžká byla (gakož Otčim ʒjdko geſt Otcem.) magj ſe chowati trpěliwě, poddaně, a pobožně. Trpěliwě proto, že to Božj kázeň a průba geſt Žal. 66 10. 12. Poddaně proto, že nenj Wrchnosti gedině od Boha Rim: 13. 1. Pobožně proto, aby gj ne zlořečili, a neklnuli (nebo toho na žád ném z Swatých přjkladu nenj) ale dobrořečili raděgi a Pánu Bohu ſe modlili: gakož aby gi Bůh (chceli nás pod nj do čaſu mjti) pokogného Regimentu poptál. Wiz Ger. 29. 7. tak ta

ké

kterak by srdce geji k nám litostiwé činil. Bar. 1/12. 1. Tym 2/2.

Kapitola XII.
o Ofyřalých Wrchnoftech.

Trogjm se způsobem stáwá, že Páni poddané ztracugj. Předně, když se poddanj, zbaukj, a Wrchnost swrhauc ginau sobě zwolj: gako když desatero pokolenj od Roboáma odstaupiwsse, Geroboáma nad sebau vstanowili. 3 Král 12.

Druhé, Když se w Králowstwj neb Panstwj někdo wjc práwa a mocy magjcý vwáže, a prwnjho držitele odstrčj: gako když Abimelech Jotama odstrčil: Saud. 9. Podobné gest tomu, když někdo w čas wálky od swých zahnán býwá.

Třetj, Skrze zsazenj od wyšssj Wrchnosti: gako když Farao wezma Králowstwj Joachazowi, dal ge Joakymowi: 4 Král: 23. A Nabuchodonozor zsadiw Joachyna, Sedechyáſſo

wi Králowstwj odewzdal. 4. Král: 24 Ale kterýmkoli tjm způsobem, komu panowánj wzato býwá, že je to Boží wůlj a poručenjm geho děge/ Pjsmo vči: (O čemž wiz Job 34. 24. Dan: 2. 21. Jere: 27. 4. Y když skrze Rebellij/ Bůh sobě to předce připisuge 2. Par. 11. 4.

Přičiny Proč to Bůh na Wrchnosti dopaussti, gsau.

I Nedbánliwost w zprawowánj poddaných, a gen hledánj zysku, bohatstwj, zbohacenj, a sláwy wlastnj. Tak Pán Bůh skrze Ezechyele o Izraelských Wrchnostech dj: Zastawjm gim pasenj stáda proto že pasau samé sebe: Ezech. 34. 3/4. 10.

II Tyranstwj a vkrutnost nad poddanými. O čemž Bůh tak dj; Běda Pastýřům hubjcým a rozptylugjcým Stádce Pastwy mé: zažene wás, a vstanowjm giné Pastýře: Ger: 23. 1. Gako Farao přiwedl vkrutenstwjm swým Izraelské

kvpě

k vpění, a wyskyssel ge Pán Bůh, a wytrhl z ruky geho. Tak Roboám přičiněním Robot, a twrdými pohrůžkami, připrawil se o poddané: 3. Králow. 12:

III Přjčina býwá Modlářstwj: gako od Ssalomauna a Synů geho, pro odwrácenj se od Boha odtrhl wětssj djl Králowstwj: 3. Král. 11. 11.

IV Bugnost tělesná a rozmařilost, také časem Wrchnosti o poddané připrawuge: gako Dawidowo Cyzoložstwj, wyhnánjm; Manassesowa rozpustilost žalářem strestána byla: když pak geden y druhý se vpamatowal, a kokil, nawrátil gjm Pán Bůh poddané y wsseckо.

Powinnost tedy ospékalých Panů, Knjžat, Králů, a giných Wrchnosti tato gest.

Předně, poznáwati ruku Božj, že ona to sswihá, a pokořiti se. Tak Dawid vtjkage řekl: Nagduli milost před očima Hospodinowýma, přiwede mne zase: Pakliť řekne, Nelibjš mi

se, ay teď sem nechť mi včinj co se mu dobře ljbj: 2 Král: 15. 25. A když mu Semei zlořečil, řekl: Nechte ho, Hospodin rozkázal mu; 2 Král 16/11. Naproti tomu zlevčinil Saul, že wi da an Bůh gey swrcy, a giného hodnègssjho než on gest dosaditi chce, nechtěl se wssak poddati wůli Božj, ale gi se vrputně protiwil, až y zahynul bjdně.

II Magi se wtě kazni horliwě Pá Bohu modliti, za odpusstěnj hřjchů a ljbjli se milosti geho y za nawrácenj. Tak činil Dawid, že w wyhnánj swém chodil na Wrch hory aby se tam modlil. 2 Král: 15. 32 Žal: 121. Manasse w swém z Králowstwj zsazenj, gak se horliwě modlil, Modlitba geho vkazuge.

III Magj sauditi, a při sobě wyhledáwati přičin, Proč asy na ně to dopustil Pán Bůh? A s sebau třeba Joboswský onen Examen držeti. Snadsbráwal základ (pokutu) bez přjčiny? A raucha nuzných swlékal?

Snads vſtalému nepodáwal wody a hladowitémus chleba zbraňowal? Snads bohatým a wzáctným proti chudým pomáhal? Snads Wdowy od ſebe bez wyſlyſſenj pauſſtěl, a Syrotků ramena potjral, aneb potjrati dopauſſtěl? Job 22, 6.

IV Nalezliliby ſebe wčem patrném Bohu winni, magi na ſebe ſlib činiti, že to změniti a naprawiti chtěgj. Nebo tak nakloněn býwá Bůh k milosrdenſtwj: gebož kdyžby doſáhli, na pilné plněnj ſlibů těch také pamatowati magi.

V Nawrátilliby ge Bůh zaſe, powinnj gſau to/gako nowý dar z ruky Božj přigjti, Přjkladem Dawida, kterýž když ho zaſe domu zprowázeli řekl, dnes ſem včiněn Králem w Izraeli 2 Král: 19/22.

VI Napoſledy, nemſtiti ſe na lidech, a nebýti přjſnými wyhledawateli zpronewěřenj. Dawid po ſwém Regimentu doſaženj, žádné Exeqwucý, nedržel, ačkoli mu dwakrát rebellowali: nýbrž y Semejowi.

kterýž mu zlořečil, y Amazowi kterýž proti němu Wogſka wedl, ochotně odpuſtil: 2. Kral. 19. A Pán Bůh tomu Regimentu požehnal, přoto že ſe kochá w Milosrdenſtwj. Syc když kdo w wyhledáwánj win přjliš chce býti prudký, Kryſtus řjká: Newjte čjho gſte ducha. Luk 9. 55. Ne zle řjkáwal Kato Senior: Skrowně mocy vžjweg, aby gi vžjwati dlauho mohl. Julius Ceſar Cyceronowi, Ligurjowi, a giným neywětſſjm Rebellantum ſwým, weſſele odpuſtil. A když gemu truhlička k rukám dodána byla plná liſtů od některých Měſſtanů, kteřjž proti němu s Pompeſem ſpiknutj měli, pſaných, nechtěl gich čjſti, ale před ſwýma očima ſpáliti poručil: kterauž dobrotiwoſtj ſwau ſrdce wſſech k ſobě nakłonil, a Cýſařſtwj ſwé vtwrdil: a Dawid podobným poſtupowánjm (gakž dotčeno) také. Geſſto na proti tomu Saul, kterýž pro každé gen puntowánj něgakého podezřenj hned mordowa-

wati dal, na to se přiwedl, že Králowstwj zbawen, a y s kmenem swým wyhlazen. Boží zagisté řeč gest, Běda tobě genž hubjš: nebo když přestaneš hubiti zahuben budeš Izai: 33. 1.

Kapitola XIII.
o Ospřalých Posluchačjch.

Gaká gest Služebnjků Cýrkwe potřebnost, widj se to z Tytule kteréž gim dáwá Bůh. Nebo ge nazýwá Swětlem Swěta Mat. 5. 14. Legáty swými: Mal. 2. 7. Zwěstowateli wěcý potěssenýcH. Izai: 52. 7. Strážnými domu swého Ezech. 3. 17. Sſaffáři Tagemstwj swých 1. Kor: 4. 1. Bdjcými nad dussemi lidskými: Žid. 13. 17. Pomocnjky swými 1. Kor: 3. 5. Prostředniky mezy sebau a lidmi,

gjmž ſlowo ſmjřenj ſwěřil: Mog: 5.5. 2. Kor: 5 19. Wrátnými Nebeſkými: Mat. 18. 18 Jan 20. 23. Nýbrž Opaſytelt. Abd: 1. 21. 1 Tym 4. 16. Kde ge tedy odgjmá Pán B: znamenj geſt hněwu. Nebo s njmi odgjmá Swětlo Slowa ſwého/ odgjmá legacý ſwau, a zwěſtowánj wěcý dobrých; odgjmá ſtráž a bděnj nad duſſemi lidſkými; odgjmá rozdělowánj tagemſtwj ſwých; odgjmá pro ſtředek a pomoc ſpaſenj naſſeho; odgjmá Wrata k Nebi; nýbrž odgjmá Spaſenj.

Odgjmá pak Pán Bůh ſlužebnjky prawé, bezbožným pro newděčnoſt gakož pſáno, Poněwadž neoblibili prawdy láſky aby ſpaſenj byli, poſſle gjm Bůh mocné djlo podwodu: 2 Teſ: 2. 11. Pobožným pak pro zkuſſenj. a rozhorlenj: gakož pſáno; Přiſſel li by k tobě) faleſſný prorok nepoſlaucheg; neb tě zkuſſu

Hospodin Bůh twůg: 5 Mog. 13. 1. Item. Onowé gdau dj Hospodin Kpossli hlad na zemi, ne hlad chleba, ani žjzeň wody, ale slyssenj slow Hospodinowých. Y budau běhati sem y tam lidé, hledagjce slowa Hospodinowa: Amos 8. 11/12.

Pobožnąch w takowý čas powinnost gest.

I Hřjchům swým to přičjtati: zwlásstě newáženj sobě přjtomného slowa a Služebnjků. Gessto Duch Božj dj: Welice ge milugte pro prácy gegich: 1. Tes. 5. 13. Ono pak obyčegně býwá weliké gimi pohrdánj, a prácý gegich: a neb gestliže sobě ge wssy libugi, skutkem wssak nenásledugi: gakž Pán Bůh k Ezechyelowi řekl/ Ty gsy gim gako zpěw libý, pěkného zwuku, slyssj slowa twá, a nečinj. Než když přjgde zpusstěnj zwěds že Prorok byl mezy nimi, Ezech. 33. 32. Tehdáž tedy když Pan

Bůh milost swau odgjmá, vpamato-
wati se, a za milost žádati, magj po-
božnj.

II Powinni gsau, když widj an se
k tomu chyli, aby Služebnjků Krysto-
wých zbaweni byli, Pánu okolo hrd-
la padati a křičeti, Ach zůstaň s námi
Pane aby nás Mrákoty nepřikwáči-
ly. Luk 24.29.

III Nemohauli pak vbrániti, aby
Služebnjcy od njch nerauseli; magj
ge od sebe s pláčem a slzami propau-
sstěti: gako Joás Král vmjragjcýho
Elizea: 4. Král. 13.14. Effezsstj a Mi-
lětsstj od cházegjcýho Pawla Skut: 20
37. Nebo se tjm milost k Bohu, a bá-
zeň k geho Metlám, oswědčuge.

IV Magj se powahy Swěta wy-
střjhati. aby ne hned co z očj strati, také
z mysli spanstěli. Nebo Duch B. dj:
Zpomjnegte na Wůdce swé, kte-
řjž wám mluwjwali slowo Božj,
gegichž obcowánj a cýl spatřugjce,
následugtež wjry gegjch Žid. 13. 7.

Ta

7. Tak činili Tesalonycenſſtj. ſwého milého Apoſſtola ſobě připominagjce, a zaſe widěti žádagjce: 1. Teſ: 3.

V Magj podlé toho připomenutého ducha Páně napomenutj, náſledowati wjry Wůdců ſwých, ačkoli ſobě na čas odgatých. Nebo y proto Pán Bůh odgetj Služebnjků dopauſſtj, aby ſe, gak ſe kdo mnoho, a pewně prawdě Božj naučil, vkázalo. Gakýby to medle včedlnjk byl, kterýž by několik let ſe vče, nic ſám vdělati nevměl? než wždycky předce Miſtra při ſobě kterýžby mu vkazowal, mjti chtěl? A takowj gſau rownj ti poſkačj, kteřjž bez včitelů hned newědj na čem gſau, hned ſe zwrtkati a zwikla ti dagj, hned zpět letj a padagj. Takowj byli Galatſſtj, od nichž když S. Pawel odſſel, a ffaleſſnj Proroci při ſſli, hned ſe zmámiti a od prawdy odwéſti dali, gimž Bláznů nadal Apoſſtol: Gal: 3/1. Protož Apoſſtolſké w té přjčině napomenuj na dwěte,

na Stěnu, na Zákon, na ruku, na srd-
ce sobě psáti má každý pobožný:
Stugte Bratřj, a držte se wyda-
ného wám včenj, gemuž ste se
naučili, buďto skrze řeč, a nebo list
náš: 2. Tes. 2. 15. Kčemuž napomá-
há pilné Swůdcům wyhýbánj, a snj-
mi se w obecenstwj a řeč newydáwá-
nj, gakž Bůh poraučj, Rjm 16. 17.
2, Jan 10. Na proti tomu, kteříž-
by těchož gako gegich prwnj zprawco-
wé včenj bylt, ty přigjmati, a gich vžj-
wati: by y tagně bylo, a chowati ge w
bezpečnosti, powinni gsau 1. Kor:
16. 10.

VI Mezy tjm powinni gsau také
za swé zpráwce (gestliže w Wězenj
neb v wyhnánj zůstáwagj) Pánu Bo-
hu se pilně modliti. Tak Cýr-
kew Geruzalemská za Petra w Wě-
zenj vstawičnau Modlitbu konala,
Skut: 12. 5. Tak Pawel za sebe
Modliteb žádal: 2 Kor: 1. 11. 2. Tes:
1. 3/2. a gim se těssil: Filip: 1. 19. Žá-

dati pak zpráwcum swým magj, negen aby ge Pán Bůh od zlého hágil ale také aby ge tjm dřjwe zase gim nawrátil Žid: 13. 18/19.

VII Powinnost gest také posluchačů Opikalých, cest k dosažení zase milých zpráwcuw swých hleděti a sie ktiti. Gak Synowé Proročtj ztraceného swého Otce Eliásse pilně hledali/ wiz o tom 4. Král: 2. A Ezdrásse na paussti zasslého, gak s pláčem hledali Izraelisstj, wiz 4 Ezdr, 12. 40. K nalezenj pak zase Služebnjků Cýrkwe negpřednegssj cesta tato gest: aby o to Bůh pohledáwán byl, Modlitbami a Pokánjm. Nebo Krystus dj, Proste Pána žně ať wypudj dělnjky na žeň swau. Mat: 9. 38. A 2. Par: 15. 3. prawj se že po mnohé dny Izrael zanechán byl bez Zákona, bez Kněžj/ bez včitelů: proto že se neobrátili k Hospodinu. Obraceti se tedy k Hospodinu, a geho za milost žádati, gak gině po kudy, tak y tuto odgimá.

Kapitola XIV
o Opjrakých Cýrkwe Sluzebnjcých

Naproti tomu, když by Sluzebnjcy Krystowi prawj a vpřjmj, z mjst swých wyrčeni, a s Stádečky sobě od Boha swěřenými rozlaučeni byli: powinnosti gegich tyto se z Pjsem znamenagi.

Předně s strany samých sebe.

1 Aby sebe pilně ohledáwali, nedali-li sami k takowé Persequucy přjčiny, bud' hřjchy swými Pánu Bohu, neb wssetečnostj nějakau Wrchnosti. Pán Bůh zagisté pro ne pasenj stáda zastawuge někdy Pastýřum pasenj: Ezech 34.10. A někdy pro mrtwost w wlastnjm swědomj pohybuge swjcny Sluzebnjků z mjsta gegich: Zgew: 2/45. Někdy pak pro wssetečnost proti Wrchnosti wyhnánjm neb složenjm z vřadu, trestáni býwagj: gako se Abiatarowi stalo, že pro wssetečné w wěcy Polityckě se pletenj z Kněžstwj s sazen/3 Král 2. 26.

Ne

Nasslelliby se tedy wčem podobném winni, powinni gsau s Danyelem S. ržkati: Tobě Pane Sprawedlnost přjslussj, nám pak zahanbenj twáři: nebo sme hřessili proti tobě: Dan 9/7. Pakli swědectwj nacházegi w swědomj swém, že w sprostnosti a vpřjmnosti Božj obcowali, slaužjce Pánu s pokorau a slzami, nepomjgegjce při lidu ničeho což vžitečného zna li, nýbrž gim w známost vwodjce wsse likau radu Božj, tedy to za potěssenj srdce swého s sebau odnásseti magj, gako S. Pawel, wiz 2 Kor. 1.12. Skut: 20.19/26/27. Pakli rozuměgj že ge Pán B. pro newděčnost Posluchačů mjstum těm odgimá, powinni gsau za ně se Pánu Bohu modliti, aby gim Bůh w kázni oči otewřjti, sobě vsmysliti dáti, a hřjch ten y giné prominauti ráčil, Tak se Mogžjš s Aronem, Tak Izaiáš, Geremiáš, a ginj Prorocy a Apoštolé, za lid swůg (když widěli že se rozhněwanij

Bůh na ně potrhá) modliwali.
Pakliby ani při lidu swém patrných bezbožnosti, proněžby to Boží rozhně-wání přicházelo neznamenali, než že prosstě od zlosti neprátelské to se na ně walj: magi poznáwati, že se na nich Krystowo předpowědění. Wy-ženau wás ze sskol Jan 16. v. 2. plnj: Z kteréž prawdomluwnosti Spa-sytele swého powinni sau se těssiti, radugice se že také hodni včiněni sau sami od swých osob něco pro gméno Krystowo trpěti: Skut: 5. 41.
II Magi w swém wyhnáni stálj býti, a pro dosaženj prebendy od pozna-lé prawdy neodstupowati. Tak Micheáš namlauwán byw, aby se s Achabowými Falessnými Proroky srownal, newzal sobě toho na rozmysl než odepřel poredniau: 3. Král: 22. 13. A tohot obzwlásstně Krystus slíbil, gak kdo z služebnikůw w pokussenj stálý gest; Zgew: 2. 13. slibuge wýkimně stá-lým Ochranu w pokussenj Zgew. 3.

10. po smrti pak korun žiwota: Zgew. 2. 10.

III Powinni gsau w swém wyhnánj, a neb odsazenj, wjce než gindy (zaneprázdněnj s lidmi nemagjce) Pjsma Swatá čjsti a zpytowati, a Modlitby konati: gak pro potěssenj w swé Sjrobě, tak pro nabýwánj hogněgssjho oswjcenj. Tak Dawid v wyhnánj neyl/wjc Zaln nasskládal. Tak Swatý Jan na Patmos s Nebe ssými widěnj/mi se obýrak, a Ewangelium swé sepsak: Tak Pawel w Wězenj neywjc, a neyhorliwěgssjch Epissstok nápsak. Tak Eliáš před Gezábel vtjkage 40. dnj w sýle Božj po paussti chodil, s Angely a Bohem samým rozmlauwage, a co dále činiti má, Instrukcý bera. Tak sám Pán od zákuvu byw na hoře Tábor wzdálen, na Modlitbách trwal, s Mogžjssem a Eliássem rozmlauwal, a budaucý slávy zakussenj přigal.

Co se poslucháčů dotýče, těm wěrnj Krystowi služebnjcy, y wzdálenj

od nich gsauce, lásku a paměť powinni gsau prokazowati: a to těchto stupnjch.

I Předně, při odcházenj swém náležité byko horliwé gim napomenutj včiniti. Čehož pěkný příklad a fformule gest, ono smutné a tužebné Pawlowo s posluchači w Milétu gednánj, kteréž wypsal Swatý Lukáš Skut. 20.

II Powinni gsau za ně se Pánu Bohu pilně a každodenně modliti, aby gich Bůh sám w zármutcých potěssowal, we mdlobě posylowal, w neumenj oswěcowal, w libých y odporných pokussenjch wjtězstwj propugčowal: Summau od zlého ostřjhal, a čeho se gim w Službě zewnitřnj nedostáwá, wnitřnjm Ducha swého djlem sám doplňowal. Tak se Pawel Sw: za swé posluchače wzdálen gsa modliwal 2 Kor: 13/7. Efez. 3/16/17 Fil: 1/4. 2 Tes. 1/11. Tak Krystus Pán z Swěta se od swé Cýrkwe ode brati mage, horliwě swěmu Nebeské-

mu Otcy gi poraučel: Jan 17.9/11.17 W nebi pak gsa, gessté za ni na každý den oroduge; Rim: 8.34, Žid 7 25. Obzwlásstě pak tu dobré gest Služebnjkům Cyrkwe ono Samuele Proroka promluwenj před očima miti, kterýž Dostup to ode mne abych hřessiti měl proti Hospodinu a přestáwati modliti se za wás, odpusstěnj bera od lidu; ke1 Král: 12/23. Hle, Přestáwáli Cyrkwe Služebnjk modliti se za lid swůg, hřessj proti Hospodinu.

Magi y wzdálenj gsauce předce na posluchače swé pozor dáwati: a gestli že ge w Prawdě státi widj, z toho srdečně Bohu děkowati: gako tak Swatý Pawel činil; Kol 2.5. Efez: 1.16, Kol 1.3/4. Filip: 1/3/4.

Magi také, pokudž možné, neopausstěti předce raddau, napomjnánjm, a potěssowanjm, buď skrze osobné shledáwánj, neb wykazowánj, neb skrze list, gakž činjwali Apossstolé; 1 Kor. 16.13

Efez: 4.11/12. Fil:1.27. Kol.2.6/7/8
2.Tes.2.15.

Magj také srdečně taužiti po posluchačjch swých, w sstkewách Gežjsse Krysta: gakž o sobě Apossto mluwj Fil: 1.8. a přehorliwě se dnem y nocý modliti, aby zase spatřili twáře gegich a gegich nedostatek doplnili 1 Tes: 3. 10. Rozumiegjli že posluchači sami také na ně wzpomjnagj a po njch tauží, magj to za zwláštnj swé a weliké potěssenj mjti, příkladem Pawla Swatého 2 Kor: 7. 5/6/7.

Mohau, a magj sobě y prodlauženj žiwota žádati, buď gak ste buď, gestliže gen naděge gest, aby zase rozptýlené owce swé shledati, a w řád Božj vwésti mohli: Filip. 1. 23/24.

Naposledy nawrátilliby ge zase Bůh k stádečku gegich magj zdaleka na to pomysslti aby ne k zármutku, ale ku potěssenj gjm přissli: 2 Kor: 2. 1. To gest, přjsni wyhledawatelé buď pádu gegich, neb swých sskod, nebyli, ale wssecko duchem tichosti, pokory,

o Osyřa: Cýrkwe Služebnj: a lásko, k sláwě Boží, a potěssenj swému y milých swých, posluchačů konali.

Kapitola XV.

o Odpeku Osyřalých.

Nozůstáwá poslednj lidské Syroby způsob, když kdo při žiwých Přátelích Osyřj: to gest, lásku v nich a dowěrnost tratj. Nebo y to se říká, Přjtele na někom stratiti: Tak Dawid naříkal; Cyzj včiněn sem bratřjm swým: Žal 69/9. Kteřj mne milowali štjtj se mne Žal 38.12. Otec můg a Matka opustili mne Žal 27. 10. Tak Job na swé odewssech opusstěnj tu y ginde naříká: Tak se po dnes ne gednomu přiházý, a bywá to někdy těžssj, bolestněgssj, a litostiwěgssj, než kdyby Přátelé do konce zemřeli, pro ty y giné přjčiny.

Přicházý pak na to aby od Přátel opusstěn byl.

I Někdo swau neſſlechetnoſtj: gako Kain, Cham, Abſolon etc. Pro wraždu a neſtydatoſt mrzácý včiněnj Rodičům ſwým. A takowýmk ſe hodně děge, aby poněwadž Boha a bázeň geho opauſſtěgj, od pobožných zaſe láſkau a milowánjm opauſſtěni byli.

II Někdo cyzým oſočenjm, neb fle wetami, Přátelům býwá zoſſkliwen gako Miffiboſet Dawidowi 2 Král: 16.3. Amos v Krále Izraelſkého: Am. 7. 10. Pawel v Korynťſkých: 1 Kor: 4:

III Někdo w nemocy gſa, zoſſkliwi ſe y negbližſſim ſwým, tak že gim těžek býwá. Naříkal nad tjm Job, že ſe y Manželka dýchánj geho ſſtjtila, a k němu nechtěla, když gi y pokorně proſyl, pro djtky žiwota ſwého: Job 19.17. Podobně ſe Dawidowi dálo, že mu w nemocy geho y Towaryſſi geho kteréž milowal, ſtranili: Žal 38.12. A ſmrti geho ſe těſſili Žalm 41. 9.

4 Něk

IV Někdo skrze chudobu Přátelům w potupu, a pohrdání přichází: gako se Jobowi stalo, kterýž dokud byl bohatým Pánem, odewssech byl ctěn a wážen, gakž mnohými slowy w Kap. 29/připomjná. Když pak přissel na bjdu a nauzy, zlehčili ho sobě y ti neylehčegssi, a negnewážněgssi lidé, gakž w Kap: 30. žalostně nařjká. Přjbůzný ho také opustili, známi se ho cyzyli, podruhowé a děwky někdegssi geho naň nic nedbali, a služebnjk wolán gsa neodpowjdal, y když ho pokorně prosyl. Kap. 19. 13/14/15.

V Podobně když giné gakékoli nesstěstj přigde, tratjwagj se rádi Přátelé: gako když Dawid od Saule byl stjhán, každý se ho odcjtal, y wlastnj Otec a Matka, Tyrana se bogjce nic s njm činiti mjti nechtěli, Žal: 27. a 142. Tak Pawel Swatý nařjká, že se zaň w Wězenj mnozý stydělí, a když před Cysaře stawin byl, že ho wssickni opustili, 2 Tym: 4/16.

Podobně Krysta včedlnicy když gi-
mán byl wssickni opustili, Petr se ho
y odpřjsahal. Tak se rádo Syra-
chowo powěděnj plnj Že w sstěstj
člowěka Přátel mno° gest, w nesstě-
stj pak y Přjtel odstupuge: Syr: 12.

VI Někdy z pobožných někdo Přá-
telům swým tjm w nelibost wchází,
když s nimi Modlářstwj a bezbožno-
sti páchati nechce, ale prawdu neb bá-
zeň Božj sobě oblibě/ai následuge.
Tak Dawid naříká: Cizi mi protj-
wenstwj, proto že dobrého následugi,
Žalm 38/21. A opět, cyzý včiněn sem
Bratřjm swým, a cyzozemec synům
Matky swé, proto že horliwost domu
twého snědla mne; Žalm 69/9. Tak
Pawel gak brzy wjru w Krysta přj-
gal, tak hned národu swému, zwlásstě
Biskupům, v nichž prwé welikau měl
lásku, w nenáwist vpadl. A s tjm
se do dnes negeden potkáwá podlé Pj-
sma: Synu Přistaupjssli k službě
Božj, připraw dussi swau ku pokus-

ſſení Syr:2/1. A že nepřátelé člowě-
ka budau wlaſtni geho, Mich. 7/ 6.
Syn Otce, a Otec Syna, Bratr Bra
tra, a Seſtra Seſtru zrazowati a na
ſmrt wydáwati že bude: Luk 12/ 53.

Co tu činiti?

I. Náleží y to za Boží přepuſſtě-
ní míti, gako Dawid kterýž řekl: Ty
ſy Bože wzdálil mé známé odemne
a zoſſkliwils mne gim: Zalm 88.

II Magí ſobě Boha tim pilněgi
hleděti, a gemu ſe těſſiti: a ten gim za
wſſecky ſtáti bude. Tak Micheaš
newěru wlaſtních Přátel připome-
nuw, hned dí; Protož gá na Hoſpodi-
na wyhlédati budu, a w něg dauffati
budu: Mich. 7/7. Tak Dawid, Otec
mug a Matka opuſtili mne, ale Ho-
ſpodin mne k ſobě přiwine. Neopau
ſſtěg ž mne Bože, aniž ſe mne zhoſſťug
Zalm 27/9/10. Tak w Zal; 42. Ohlé-
dám li ſe na prawo y na lewo, neni
kdoby mne znáti chtěl, a neb ſe vgi-
ti o mne. Protož k tobě wolám Hoſpo-
dine, ty gſy dauffání mé, Tak w Zal:

38.22 a ginde.

Znagjli wssak ze Přátely swé nětčjm nenáležitým vrazyli, a od sebe odwrátili, powinni sau myslitj na to aby naprawili, a srdce gegich zase k sobě naklonili. Tak Syn marno tratný k Otcy se nawrátil, pokořil, nápráwu slibowal, Luk 15. Tak Onezym od Filemona zběh, a gemu nětco vstraniw, a tak ho skormautiw zase se kněmu s přjmluwau Pawlowau pokorně nawrátil: File: 18. Tak Absolon skrze přjmluwu a pokoru k Otcy se lisal, ačkoli wté pokoře a pokánj ne setrwal, 2. Král: 4. A takť každému činiti slussj, podlé Krystowa napomenutj Rozpomeneušli by se že Bratr twůg (neb Otec, neb Matka, neb dobrý Přjtel) nětco má proti tobě, gdi smiř se s nim: Mat 5/23. Nemohlili by pak vpřjmé swé omluwy činěnjm rozhněwánj gegich vkrotiti, magj se milosrdenstwjm Božjm pokogiti, a gemu se těssiti. Zwlásstě trpjli

od

od swých pro následowánj prawdy nenáwist, lépe gest wssech na Swětě Přátel, a přjzně gegjch oželeti, než co proti Bohu a swědomj gjm k wůli činiti. Nebo tak radj Krystus Luk. 14.26.

Kapitola XVI.
o Opusstěných od Boha na čas lidech.

NEjžalostněgssj pozůstáwá Syroba, když kdo Boha ztratj. Nebo ztratj s njm wssecka požehnánj, pokog, radost, a žiwot, časný y wěčný. Opausstěgj geg také hned při tom Andělé, y wssecka stwořenj.

Ztracen pak býwá Pán Bůh tak a tehdáž, když se od nikoho milosti a milosrdenstwjm odwrátj: A to buď na čas, a neb wěčně.

Na čas Pán Bůh opausstj wywolené swé, když potřebu znage, w

moc Neypkátel duchowních neb těle-
sných ge dada, sám zatjm wstaupj w
stranu, a gako skryge se, aby ani pomo-
cy ani porěssenj geho nigakž znamenati
ti nemohli. Toto opusstěnj gest
domněle toliko: proto že w prawdě
Pán Bůh wywolených swých neo-
pausstj: nýbrž ge tehdáž neywjce mi-
luge, a gegich dobré obmýssli, tak cyže
se stawěge, toliko pro wyzkussowánj a
rozněcenj Ctnostj gegjch. Wedlé če
hožby wlastněgi dopusstěnjm, slauti
mohlo, gakž zpjwá pobožné srdce: Čož
koli na mne dopustjš, wšekým že mne
neopustjš.

Takowé to dopusstěnj dwoge gest.
Gedno lehčegssj, když Pán Bůh
Neypkátely tělesné a bjdy spusstj, buď
samotné na Člowěka, a neb společně
na celau Cýrkew, tak se potom stawj,
gakoby do toho nic neměl, a spomocy
ani nemyslil. Včinil to Dawi-
dowi, gehož poručtw na Králowstwj
pomazati, potom naň Neypkátely do-
pustil, před nimiž desetlet se potrýwa

o Opuſſtě: od B. na čas lid: ioz
ti muſel, žádné hodiny ſebau bezwe.
čen negſa, až y wolal. Proč ó Ho-
ſpodine ſtogjš zdaleka? a ſkrýwáš
ſe w čas'e ſauženj, když bezbožnjk
trápj chudého Žal 10. 1. Včinil Jo
bowi, na něgž wſſecky bjdy a boleſti
ſpuſtiw, ſedm let ho wtom (gakž Rab-
bjnowé ſ negſſlegi) nechal, bezewſſeho
obtuſſenj, až y naříkati muſyl: Ne-
mám wyſlyſſenj, ačkoli wolám: ž
podwracel mne wſſudy wůkol, a
giž Naděgi mau odgal, Job 19. 7.
10. Včinil celé Cýrkwi ſwé za Jere
miáſſe že wzbudil proti nj wſſecky ne
přátely wůkol, ſám ſe ſkryl: A ač roz-
proſtjrala ruce, potěſſenj wſſak dopro
ſyti nemohla: Pláč Jere. 1. 17. Protož
Prorok naříká: Pozdwihugeme
ſrdcý y rukau ſwých k Bohu ſyl-
nému w Nebe, a wſſak neſlyſſj: Obe
ſtřel ſe oblakem, aby k němu ani
proniknauti nemohla Modlitba:

Pláč Ger: 3/41/44. Včinil to též oné Kananegské ženě, na gegjž dcerku Dábla spustiw, tak toho nechawal: a když se k němu obrátila, a o pomoc wo lala, vcházel, skrýwal se, odwracel, od háněl gi, zgewně že gemu do toho nic není, wkuwě. Mat 15.

Druhé opuštění, neb dopuštění, těžšj gest, když Bůh duchownj těžkost, to gt, zlé swědomj, a hrůzu zatracenj, na člowěka spustj, tak že gemu nic než hrozný hněw Božj na očj gde, a že od Boha pro swé hřjchy na wěky zawržen gest, a neb bude, se lěká.

Přjkladowé toho ač negedni, w Pjsmjch Swatých gsau, nepatrněgšj wšak dwa; Na dwau také neyhorliwěgšjch Služebnjcých Božjch, Jobowi a Dawidowi: Z njchž onen těmito slowy čitedlnost hněwu Božjho pronesl: Střely wšemohaucýho wáznau we mně, a hrůzy Božj bogugj proti mně, Job. 6. 4. A opět Prchliwost Božj zachwátila mne

wzá-

wžak mne w nenáwisti, sskřipj na mne zuby swými, gako Nepřjtel zaostřil oči na mne: Job 16.9.
Tento pak zgewně dj: Bože mug, Bože mug pročež sy mne opustil, a wzdálil se od spasenj mé? Žal: 22. 2
A w Žalmu 88 Proč ô Hospodine zamjtáš mne? a twář swau odemne odwracyš? Snássjm hrůzy twé, a děsým se, hněw twug přjsný obořil se na mne, a hrůzy twé kruté sewřely mne. Naplněna gé trápenjm dusse má, a žiwot mug až ku peklu se přiblj̇žil 15. 16/ 7. A Žalm 6. též 32. a 51. a 77. to též oswědčugi.

Příčina, Proč Pán Bůh na wywolené swé takowé hrůzy dopaussti, a w nich do času opaussti, někdy gsau hřjchowé gegich, gako bylo při Dawidowi, od něhož se pro spáchanau wraždu a cyzoložstwj odwrátil Bůh, tak

že

že zaſſený proti ſobě hněw Boží newěhy. Dawid cýtě, a wněm gako tonauti začínage wolal: Bože ſmilug ſe nademnau, Bože nezamiſteg mne od ſwé twáře, a ducha ſwého Swatého neodgjmeg odemne: Bo že tobě ſem zhřeſſil, wytrhni mne z pomſty pro wylitj krwe: Zal: 51. Někdy ſe žádná w člowěku přjčina nenacházý, gen že ſe Bohu wywoleného ſwého tak pokuſyti líbj: gako bylo při Jobowi. Job 16/17.

A wſſak gakkoli geſt, a odkudkoli ta hrůza hněwu B° poſſla, a gaké°koli Božjho opuſſtěnj člowěk, buď tohoto čaſného neb oného wěčného ſe lěká, wždycky gemu toto dwé na péči mjti y powinné y proſpěſſné geſt.

1 Aby to hřjchům ſwým připiſowal, a k nim ſe ſſkodně před Božjm oblíčegem přiznáwal. Tak činil Danyel, teſkle w těleſném wězenj: Tak Manaſſes od Boha čaſně opuſſtěn gſa, a wěčného zawrženj ſe lekage,

Dan.9. Modl. Manas. Tak Dawid před hněwem Božjm ſe třeſa, Žalm 51. Kterýž y připomina w Žal. 32. nám k wýſtraze, že dokud tagil hřjch ſwug, a za newinného ſe ſtawěl dotud wněm koſti prahly: ale gakž na ſebe Hoſpodinu wyznal přeſtaupenj ſwá, že mu hned odpuſtil. K Jobowi také ačkoli newinnému, nedkjwe wſſak ljtoſtj a požehnánjm nawrátiti ſe chtěl, než až ſe mu pokořil: Job 42. Protož Cýrkew ona Staraá, nad tim že gi opuſtil Hoſpodin ponaříkawſſi, řekla: Pročby ſobě wſſak ſtýſkal člowěk žiwý nad kázni za hřjchy ſwée Zpytugme raděgi a ohledugme ceſt naſſich, a nawratme ſe k Hoſpodinu, Plač. 3, 39. Patrnéť gt zewſſeho toho, že myſli zkormaucenj, a Božjho opuſſtěnj ſe lekagjch, na wſſem Swětě platněgſſjho proſtředku nenj, gako wylewati duſſi před Bohem, nijžiti ſe, wyznáwati winy, a proſyti za milost.

Druhé magj pobožnj, y w čas ney

těžſſjch pokuſſenj a pochybowánj, předce wěřiti, že Bůh přjtomen geſt, a na ně laſkaw: by pak ani giſkry miloſti neznamenali, než ſama toliko znamenj hněwu odewſſad. Nebo tak dj Pjſmo: Dobré geſt Muži očekáwagjcýmu na Spaſenj Hoſpodinowo, kterýž by y opuſſtěn byl trpěliwě ſe má wtom což na něg wzloženo, dáwage do prachu vſta ſwá, ažby ſe vkázala Naděge. Nebo Pán nezamjtá na wěčnoſt, nýbrž ač zarmucuge, wſſak ſe zaſe ſſitowáwá: proto že netrápj z ſrdce, Plač 3/27. Tak činil Abraham kterýž čjm mu wjc Pán B. ſ naplněnjm ſlibů odkládal, a gako z nich nic činil, tjm powolněgi gim wěřil. Tak Jákob, kterýž když ſe Bůh wlidſké poſtawě gemu vkázal) od něoh ſe potrhowal, geho ſe tjm ſylněgi chopjw řekl: Nepuſtjm tě ſeč mi požehnáš: Gen 32. Tak Dawid, kterýž

w po

w pokuſſenj gſa řekl; Ačs mi Hoſpo
dine vzkoſtj welikých a hrozných
okuſyti dal, wſſak wjm že mne z pro
paſti zaſe wyzdwihneš: Žal. 71. 20
Tak Job, kterýž v proſtřed neywětſſích
boleſtj gſa zwołał. Nepřeſtanu dau
ffati w tebe, by mne y zabil: Job.
13. 15. Tak Kryſtus, kterýž na křjži s
welikým křikem a ſlzami w ſtrachu a
hrůze nakřikał, Bože můg Bo: mug
pročs mne opuſtil. Mat. 27. 46.
A wſſak hned zatjm řekl: W ruce
twé Otče můg poraučjm ducha
ſwého Luk 23. 46. Z kterýchž Pří-
kladu patrné geſt, že člowěk pobožný
může, a má, byť hy Bůh widitedlnau
pomocý opuſtil, nýbrž třeba y do pe-
kla vohřižil, předce ſmělě w Boha
dauffati. K čemuž (mimo giž při-
pomenuté wěcy) tyto řkl Regule, wel-
mi nápomocné budau;
1 Ze darů ſwých Bůh nelituge
Kjm. 11. 29. to geſt, že kteréž gednau

zamilowal, milugeť ge stále, až do kon-
ce Jan 13.1. Gestliže tedy kdo kdy w
žiwotě swém cýtil w sobě Boží lásku
ten nemá naprosto myslitti, aby gi
Bůh od něho odnijti měl, ačkoli se tak
stawj: Proto že Bůh nenj měnite-
dlný gako člowěk: Mal 3. 6. Tak se
Dawid v prostřed neytěžšího wnitřnj-
ho pokussenj z pochybowánj wywodil,
předesslau Božj k sobě lásku za dů-
wod sobě bera, že ho Bůh nezawrže.
Očemž přečti Žalm 77, A také Apo-
stol včj, Řjm. 8.30, 32.37.

II Že w čas trápenj (ne z smyslu, a-
neb čitedlnosti wlastnj, ale) z wiry ži-
wi býti máme. Nebo tak poraučj
Bůh Abak. 2/4. A to powěděnj wla-
stně se k tem wztahuge, a ten geho wla-
stnj smysl gest, a dokládá tam Pan
Bůh: Gestliže se kdo nad to zpjná
(t. rozumem tu swým co činiti chce)
toho dusse nenj vpřjmá w něm.
Poněwadž tedy Bůh dostatečně se, v
zgewném swědectwjm prohlásil, že
netrápj z srdce, když trápj Plač 3/33.

Nýbrž když trápí že tehdáž miluge,
Přisl: 3/11. y Příklady to giſtými
vtwrdil: My tomu wěřiti ſme powin-
ni by pak Oči, Vſſi, Chřtwě, Gazyk,
Kůže, Srdce náſſe, nic než Nikoli, Ni-
keli wolalo. Nebo lépe geſt aby-
chom my ſebe bez Rozumu býti wěři-
li, nežli aby Boží Slowo w pochyb-
noſt, a dí o geho při nás w podezření
taženo býti mělo.

III Že Boží ſtarodáwnj gt obyčeg,
aby ſkrže odporné a proti ſobě
čelicý wěcy dělal. Sudme wſſecky
Boží ſkutky, ſpatřjme to. Nebe a
Zemi, ne z něčeho, než z ničeho, poſta-
wil. Twór ze wſſech tworů neg-
ſlawněgſſi ſformowati mage, ne z
Oblohy něco bleſku, než z země kus
bláta k tomu wzal. Po potopě lidem
to vgiſtiti chtěge, že gich wíc wodami
nezatopí, poſtawil gim w Rukogem-
ſtwj duhu: geſſto ta ſama z ſebe nic
než wody wyznamenáwá a přináſſí.
Jozeffa powýſſiti chtěge, kázal ho w
Otroctwj prodati, a potom geſſtě

do žaláře vwrhl. Dawidowi mage Králowský trůn vtwrditi, poručil ho z Králowstwj wyhnati. Když skrze Eliáſſe Oběť zapálená býti měla, wodau gi politi rozkázal: geſſto to k vhaſſenj, ne k zažženj, připrawa geſt. Podobně když w Káně wjna k weſſelosti přidati chtěl, wodu noſyti poručil. Když ſlepému zrak nawrátiti ſtrogil bláto mu do očj cpal: což (chceſſli ſe rozumem zprawowati) k oſlepenj člowěka, ne k vzdrawenj ceſta geſt. Podobně při ſpaſenj naſſem poſtupowal: Přigda aby nás z ſmrti wyſwobodil, ſám ſe gi pozřjti dal: Mage nás wéſti do Nebe, ſám (gakeby geg Naděge zmeglila) w Pekle ſe octl: Mage Ďábla, Peklo, hřích, přemocy, ſám ſe gjm gjti a ſwázati dal: A mage Swět ku poſluſſenſtwj wjry ſobě podmaniti (y Krále mocné, y Filoſofy maudré) dwanácte chudých hlaupých Rybáků, s holýma rukama, a Jazykem na ně poſlal. O diwněgſſjch ceſt Božjch? Tak y tuto.

Kohoby neyraděgi k sobě přitrhl, tým
od sebe strká: s kým se negbliž spogiti
strogj, toho opaustj: Koho neywic
potěssiti mjnj, toho neywjc kormautj:
A naprosto služebnjky swé do Nebe,
ale skrze předpeklj, wede. Temuž
porozuměwssi Swatá ona Anna, tak
o tomto Božjm djle zpjwala: Ho-
spodin neyprw vmrtwuge, potom
obžiwuge: vwodj do pekla, a wy-
wodj z něho: ochuzuge, pak zboha-
cuge: ponižuge, powyssuge a koho
posaditi strogj mezy Knjžata li-
du swé°, toho neyprw do bláta tla
čj, 1 Král. 2/6. Zwyklý tedy
to gest, a převýtečný Boží pořádek,
skrze Oheň k rozwlaženj, a skrze zár-
mutky ku potěssenj, wésti; a koho ney-
wjc miluge, toho neywjc w trápenj po
držeti.

Vžitek pak takowého přemnožené-
s laužení tento gest, že vockybic sami
o sobě, včíme se nedaufati sami w so
bě, ale w Bohu, kterýž y mrtwé křisý.

gakž překrásně Pawel S. o sobě sám mluwj 2 Kor: 1. 8/9. A sladkosti mi kosrdenstwj Božjho ten teprw rozu mi, kdož hořkosti hněwu geho zakusyl A protož kdykoli na ta mjsta přicházy me, že se od Boha opuštěnj býti zdáme, máme se těššiti; A to tjm.

1 Přitomnosti Boži: kteráž řekla Nikoli nenechám tě, aniž tě opustim, Žid. 13/5. A ačkoli se zdá že nás opustil, zdá se wšak tolíko, w prawdě neopaussti nikdá Cýrkwe swé, ani koho z audů gegjch. Očemž tato gest překrozkosťná Boži řeč. Řiká Syon, opustil tě mne Hospodin, Pán zapomenul se na mne, Y zda liž se zapomenauti může žena nad nemluwňátkem swým aby se neslitowala nad plodem žiwota swé? A byť se y ona zapomenula gá se nezapomenu, Ay na dlanjch wyryl sem tě: etc. Izai. 49. 14. A w Kap. 66. Ay gá na koho patřjm

kdož

Opusstk: od B. na čas lid: ny kdož gest chudý, a skrausseného du cha, a třese se před slowem mým. A w Žalmu 91. Ja s nim budu w s sauženj. Giž pak kdy medle wjc sme w s sauženj? kdy se wjc třese me a skraussenj sme w duchu? gako když sme od lidj y od Boha opusstěnj a žádného wnitř ani zewnitř spomocnjka, a potěssitele nechtjme? A protož tu on neyplněgi na nás hledj, tu nā negpřitomněgssj gest, w prawdiwě prawdě.

II Wěrnosti Božj, kterýž těžkosti se nad možnost rozmáhati nedopustj, nýbrž a neb bjdám včinj přjtrž, kdyby chom klesnauti měli: a neb abychom neklesli, ſýlau swau podepře gistotně: nebo wěrný gest, 1 Kor: 10/13.

III Vžitky kteréž nám odtud pogdau, když kázeň a průbu Božj wysto gime. Nebo gak giná trápenj tak obzwlásstně toto na čas se děgjcý opusstěnj Božj, poznánj hřjchu, pokoru, trpěliwost, wraucnost, a horliwost.

gak k Modlitbám tak ku pobožnosti, w nás pusobi a wzbuzuge, a nás na posledy Krystu podobné činj: Kteryž ačkoli Syn Boži byl, a wssak z toho což trpěl naučil se poslussenstwj, Žid 5.8. Trpěl pak y to, že od Boha opusstěn byl Mat. 27/46. Bůh pak které sobě wywolil, ty předzřidil aby trpěním připodobněni byli k obrazu Syna geho: Řjm: 8/29. Kteřj tedy připodobněnj budau k Krystu w vtrpenj, ti gistotně w sláwě také: proto že týmiž sslepěgemi wede wssecky wywolené swé Nebeský Otec, kterými Syna swého wedl. Filip. 3.10. 1. Petr 4/13. A protož gemu samému maudrému Bohu, ze wsseho wssudy, y z takowého diwného nás cwičenj sláwa buď a požehnánj na wěky wěkůw Amen.

Kapitola XVII.
o Zawržených od Boha.

Mto potud o domněklim a na čas tragickym opuštění Božim. Následuge prawdiwé kterýmž wěčně opausstj ty nad nimiž se smilowati neráčí. A tot gest wlastně Hroba nesstastná, žalostná, a wěčného oplakáwánj hodná, Hroba, Běda těm, a přeběda, kdož tak osky kegi.

A ta opět dwogi gest: Gedna w tomto, druhá w onom žiwotě.

W tomto žiwotě opausstj Pán Bůh bezbožné, milosti a milosrdenstwjm: odgimage od nich ducha swé aby se sami zprawowali, a po swých hlawách chodjce k zahynutj kráčeli. O tom Pjsmo djí: Převrácená přemysslowánj, oblučugj od Boha. Nebo Duch S: duch kázně odstupuge od bezbožných Maudr: 1. 3. 5. A Žalm djí: Ty Hospodine neoblibugeš, bezbožnosti, Nesslechetnjk v tebe místa nemá, w nenáwisti

sti máš činitele neprawosti Žalm 5.5. Bůh pak sám takto dj: Poněwadž pohrdli radau mau, budau nasyceni radami swými, Přjslo: 1/30. A takowýž člowěk Ducha Božjho zbawený, a wlastnjmi radami se zprawugjcý, nemůž než zle a nessťastně kráčeti: proto že bez Boha člowěk, ani pomysliti nic dobřé nemůže nerzyli včiniti: 2 Kor: 3.5. Fili. 2.13. A od koho odstaupj Bůh odstaupj y Angelé Swatj. Kde pak Bůh a Angelé negsau, tu wolný přjstup má Dábel, a srdce takowé bez odporu opanuge, a w něm bydlege kam chce wnukánjmi swými klonj: to gest, nessťastně po cestách zatracenj wodj. Čehož Bože vchowati rač každého wěrného, pro milosrdenstwj swé.

Přičina Proč Pán Bůh tak na konec od některých odstupuge, vkazuge se w Knize Přjslowj.

1 Že gest zpaura a swémyslnost gegich, když se Bohu ku poskussenstwj

oddati. a ani když wola pozorowati ne
chtj: Nýbrž obracegi se k nčmu hřb
tem, a gakž Job dj, Odstupu
ho, a Bohem od sebe st
odstup od nás
Což tedy čt
hauch?
Saul
od

Wakli srdce swého na to nawěſſi ne-
hau, a ono předce někdy na Bo-
...ene, tedy ſe to s lekanjm, a
... nenáwiſtj, děge, ga-
...nulo.
Boha dě-
... hřeſſi
Boha
...o

prostopaſſnostech/ Přiſl: 2/ 14 Oze: 9.1. Abyť ge pak Pán Bůh y ſlowem ſwým a neb pokutami na- maciowal, hnauti ſe nedagj: gako Kain kterýž y když mu Bůh milosti podá- wal, y když pokutami hrozyl/ nechtěl, raděgj s Bohem dyſputowal, že hřích geho nemůž odpuſſtěn býti: w kteréž zatwrdilosti y setrwal. Tak Saul, Achytoffel, Gidáš, nežby poká- nj činili, raděgj zaſlobie ſe zauffali.

IV Pakli kdy pokánj činj, a neb činiti chtěgj, bývá to gen rty po- ſſmaurně, srdce otom nic newj, a od neſſlechetnosti neupauſſtj: gako Achab ſlyſſe pohrůžky Božj, oblekl žinj, a chodil kroteze: 3 Kral. 21. 27. Mezy tim Modlářem a vkrutnjkem zůſtáwal předce: gakž tam náſledugjcý Kap: vkazuge.

V A byť y srdečně byko hřjchů žele nj, neproto wſſak gich želegj, že Boha gimi vrazyli, než že rozuměgj že při- cházegjcým pomſtám newyhnau: ga ko Saul a Gidáš.

wi A dyž y chtěli srdečně se k Bo-
hu obrátiti, nemohau; Ducha Swa-
tého, gehož wlastnj djlo gest pokánj
Žid 6. 3. nemagice. Tak Ezau
s pláčem pokánj hledal, a wšak nena
lezl. Žid 12. 17. Prawět gest, ach pra
wě o takowých, což Krystus o Gidá-
šowi řekl, že lépe bylo nenarodi-
titi se člowěku tomu. Ne-
bo kdo žde tak bez Boha
žiw gest, a bez Boha do-
konáwá, ten ho y na
wěky zbawen
bude.

Kapitola XVIII
O Wěčně zahnaných od Boha lidech.

Wčtwrté tomto necháwá se k
milosti Naděge y těm negbez-
božněgssím, tak žeby gesstě odpolu Sy
rotcy slauti mohli. Ale když k brá
ně smrti, a na onen hrozný Saud, te

kteřjž bez pokánj sesslí, přigdau, tu se gim strasslíwá stane wýpowěd: Gdě te odemne zlořečenj do ohně wěčného, kterýž připrawen gest Dáblu y Angelům geho. Mat. 25/41. Y pugdau a wehnánj budau do hlubokého pekelného žaláře, a zawřjna bude nad nimi propast, a zapečetěna neproměnitedlným Božjm hněwem na wěčnost, aniž wjcý twáře Božj, ani geho milosti trupěge dočekagj, na wěky wěkůw.

Ach přenesstastnj Syrotcy: gichž žádný twor nepolituge, ani se Bůh nad nimi nesmiluge. Ach žalost, ach ne wypprawitedlná bjda. Bože smilug se nad námi žiwými gesstě, a nedegž na tu strasslíwau wěčnau Syrobu přicházeti, Bože pro milosrdenstwj swé. Bože přigmiž nás kagjcý na milost, Bože buď a zustáweg nám wžiwotu y w Smrti laskawým Otcem a my poslussnými dowěrnými djtkami twými neproměnitedlně, pro Gežisse

Krysta Syna twého w Duchu Swa-
tém. Kterýž ó zdržug nás w bázni
twé, a weď po cestách twých až do ži-
wota wěčného. Bože naučiž y mne
bjdného dauffání skládati w samém
tobě! Nechť mne opustj Otec y Mat-
ka, y Swět, nedbám. Napo-
sledy nechť tělo y srdce mé zhy-
ne, ty gen austáweg djl mug
na wěky: Žalm 73. 26. A do
brit mi gest. Amen
milosrdný Bože
Amen, y A-
men.

Summa Co se w tomto Spisku obsahuge a zawjrá.

[65]

habeo	207	
usq ad aug. 1802 percipi enda sta 28. Sept 1801.		
Salarium 1801.	30	
~~[illegible]~~	[illegible]	
~~[illegible]~~	[illegible]	
~~[illegible]~~	[illegible]	
~~Kranovitz jun~~	100	
Kranovitz Restel	100	
~~Troppau~~	[illegible]	
Katscher Bannerth	30.	
Katscher Hantke	15	
~~[illegible]~~	[illegible]	
~~[illegible]~~	[illegible]	
~~[illegible]~~	[illegible]	
~~Kranovitz~~	[illegible]	
Kranovitz Ephrosina	100	
Jankovitz Kral	10	
~~Troppau Frantz 2do~~	[illegible]	
~~[illegible]~~	[illegible]	
	557	15

Työis [illegible]